

Domoljub

V Ljubljani, 11. oktobra 1939

Leto 52 • Štev. 41

Ne pozabimo na Kreka!

8. oktobra 1917 je umrl. Če pogledamo danes vrste ljudi, ki so Kreka še osebno poznali, bomo videli, da je večina od njih že »videla Abrahama« (to se pravi: da je stara že čez petdeset let). Saj je Krek 22 let v grobu in med nami je že dorastel prvi rod, rojen šele po njegovi smrti.

Tele vrstice so namenjene vsem Slovincem: tistim, ki so s Krekom živeli, in tistim, ki so o njem samo slišali. Prvim naj bodo prijeten spomin na lepe dneve, ki se ne vrnejo več; drugim naj pokažejo moža, ki je tako rekoč že pred desetletji mislil tudi nanje. Saj je Krek pri vsem svojem delu mislil na to, kako bi se ustvarilo boljše in lepše življenje za rodove, ki bodo prišli za njim.

Kot učiteljev sin se je rodil Krek pri Sv. Gregorju nad Sodražico 27. novembra leta 1865. Po zgodnji očetovi smrti se je z materjo preselil v Selca nad Škofjo Loko, kjer je našel svoj drugi dom. O Selcih je lahko rekel, da mu tukaj »ni neznan noben obraz, kjer vsak pozna me, vsakogar jaz«. Postal je profesor v ljubljanskem bogoslovju in je bil 13 let državni poslanec, par let več tudi deželni poslanec. Razmeroma mlad je umrl; saj bi mu bilo danes šele pičlih 74 let, če bi še živel.

Vsak stan bi pri nas lahko napisal majhno knjižico, kaj je Krek storil zanj. »Domoljub« prihaja predvsem med kmečke bralce, zato se ozrimo prav kratko samo na brazde, ki jih je zaoral Krek v zgodovino našega kmečkega stanu.

Danes je Slovenija preprežena z mrežo hranilnic in posojilnic po Rajfajznovem sistemu; te vrste zavodi so imeli najpridnejšega ustanovitelja ravno v dr. Kreku. Njegova želja je bila, da bi vsaka količak večja župnija imela svojo hranilnico. Krek je dobro vedel, da se splošno blagostanje ne more dvigniti brez pametnega varčevanja. Rad je izražal željo, naj bi vsak otrok prej ali pozneje prišel do tega, da bi imel svojo hranilno knjižico. Treba je hraniti bele denarce za črne dni. Da bo pa varčevanje lažje, zato naj ima vsakdo priložnost za varčevanje tako rekoč doma. Bili so časi, ko je vsa bivša Kranjska imela en sam denarni zavod: to je bila znana »Kranjska šparkasa« v Ljubljani, kakor so splošno

Dvojno pregreho doseganje šole po Slovenskem sploh imajo, kateri vsaki morder in pošten mož lahko spozna in omiluje, ako ni slep. Prva pregreha je, da niso dovolj cerkvene; druga, da niso slovenske, kakršne bi imele biti.

(Slomšek, »Zgodnja Danica« 1850.)

imenovali Kranjsko hranilnico, ki je na svojem poslopju dolgo časa imela samo nemški napis, da se je v to hranilnico stekal skoraj izključno slovenski denar. S tem denarjem se je pri nas podpirala nemška trgovina in industrija. Krek je vedel: če hočemo biti na svoji zemlji svoji gospodje, moramo najprej svoj denar upravljati sami. Kmečki denar v kmečke zavode, slovenski denar v slovenske zavode! Tako bodo našli poceni posojila kmetje, ki pridejo v stiske, dobili pa bodo tudi kredita podjetni ljudje, ki hočejo trgovati, ustanavljati večja podjetja ali pa tudi samo izboljšavati svoje kmečko gospodarstvo. Ves izobraženi svet je uvedel v oktobru dan varčevanja — lahko rečemo, da je Krek pre mnogim Slovincem če ne omogočil, pa vsaj močno olajšal varčevanje. In slednjič je nekaj resnice na tem, kakor pravijo stari ljudje: da nikdo ne zasluži tako malo, da bi ne mogel ničesar prihraniti, in ne tako mnogo, da bi ne mogel vsega potrositi.

Človek pa ne živi samo od kruha. Ob delavnikih smo vsi hlapci svojega stanu, v nedeljo smo pa vsi več ali manj — gospodje. Vsaj nekaj časa porabimo v nedeljo lahko v ta namen, da delamo, kar nas veseli. Kreku je bilo znano, koliko ob nedeljah mnogi ljudje pri nas — bero. Vedel je, koliko ljudi je pri nas željnih izobrazbe. Tem ljudem je treba iti na roko in jim omogočiti, da bodo prišli do knjig in časopisov, da bodo lahko poslušali predavanja, se učili petja in javnega nastopa. V ta namen je začel Krek ustanavljati izobraževalna društva. Kako je s tem ustregel živi potrebi med ljudmi, kažejo uspehi: danes imamo v Sloveniji blizu 400 izobraževalnih društev; če bi imeli še Goriško, bi jih imeli vsaj dobrih 100 več. Na Koroškem žive še danes slovenska izobraževalna društva prav od Krekovih časov. Izobraževalna (danes navadno rečemo: prosvetna) društva pa niso samo nekaka prostovoljna šola za odrasle. Namenjena so tudi zabavi. Eden največjih vzgojeslovcev našega časa, Foerster, pravi, da se največ esreč zgodi zaradi tega, ker iščejo ljudje zabave na tak način, da jih potem po zabavi glava boli. Nam vsem je znano, kaj se vse dogaja ob nedeljah popoldne in ob — ponedeljkih. Vzemite v roko časopis, pa boste brali, v kakšne nesreče so zašli ljudje zaradi nedeljske zabave. Mrtvi, ranjeni in — zaprti nam kličejo, kakšne zabave naj človek ne išče ob nedeljah.

In vendar je oddih človeku potreben! Nedelja je prav tako potrebna kakor delavnik; med največje dobrote, ki jih uživa človeštvo, moramo šteti božjo zapoved o posvečevanju praznika. Prosvetna društva naj skrbijo lju-

Ob peti obletnici

V ponedeljek 9. oktobra je minilo pet let, odkar je iz francoskega Marseilla prišla v Jugoslavijo in ostali svet strašna novica o umoru jugoslovanskega kralja Aleksandra. Kakor smo bili pred petimi leti združeni ob njegovi krsti, tako bodimo združeni danes v prizadevanju za blagor naše skupnosti. Velikemu pokojniku: Slava!

dem tudi za razvedrilo! Petje, igra, zabava, smeh — vse to mora imeti prostora v prosvetnih društvih!

V okrilju izobraževalnih društev se je rodila tudi naša telovadna organizacija. Tako se moramo posredno tudi Kreku zahvaliti za naš ponos: za naše Fantovske odseke in Dekliške krožke.

To bi bilo par besed o Krekovem delu na gospodarskem in prosvetnem polju. O političnem delu Krekovem naj pa zadošča samo tale misel: ko danes opazujemo usodo Slovencev, se še prav posebno zavedamo, koliko hvale smo dolžni možu, ki je ob hiranju Avstrije pravočasno mislil na to, kako bomo prišli po razpadu Avstrije v pravo državo, kamor nam kaže pot naš jezik in naša kri.

Kot človek je bil Krek po nesmrtni označbi pesnika Župantiča preprost in dober

(Nadaljevanje na prih. strani spodaj.)

Poglavje iz suženjstva malih narodov

Kaj potrebujemo še prič! Saj doživljamo vse, kar hočem sedajle povedati in obravnati, na lastni koži. Na koži našega maloštevilnega, na vse vetrove raztrganega in razneženega naroda! Suženjske dneve je preživljal naš narod že skozi dolga stoletja, zato ni nič čudnega, da mu premnogi očitajo, da je skozi in skozi suženjskega duha. Zgodovina mu je vtisnila svoj pečat in ta se ne da kar tako zabrisati, tudi med tistim delom našega naroda ne, v katerem nam zadnja leta govore in pripovedujejo, da smo svobodni ali vsaj osvobodjeni. Ali ni znamenje najbolj suženjske ponižanosti dejstvo, da so nam v prvem jutru našega osvobodjenja nekateri najbolj suženjsko čuteči hoteli dopovedati in z naredbami dognati, da mi sploh nismo več narod...

Torej mi bi bili morali nekaterim dušam na ljubo dopustiti, da bi bil naš jezik od Trubarja tam doli v davni davnosti, pa preko Vodnika in Kopitarja, mimo Prešerna in Slovca pa prav do zadnjih dni do Finčgarja in Zupančiča moral izginiti iz javnosti in se zapreti v tesne predale pozabljivosti, v razne knjižnice in muzeje. Zakaj, kdo bi pa bil še tako nespametni, da bi se še hotel učiti slovenščine, če bi bila zgodovina nad njo zapisala svojo neizprosno besedo: »Bili so Slovenci in ni jih več! Morje suženjskega klečplastva jih je pogoltnilo in njih bisere zaklenilo v prah in v knjižnice.«

Majhnim in maloštevilnim narodom večji narodi ponekod ne puste živeti. Zapirajo jim ključ do lastnega življenja, pospravili bi jih radi v valovje in vrvenje močnejših narodov, češ, da se ne izplača zanje zidati šol, da se jim ne izplača tiskati knjig, da jim ni vredno pošiljati uradnikov, ki bi umevali njihov je-

zik... Na kratko: potujčiti jih je treba, la še kakšen po... bi bilo treba narediti z njimi.

kakor vsakdanji krah. Kamor je prišel, je prišel s seboj veselje, dvotip, smeh. Nikdar ni nastopal, kakor bi delil kake milosti, ampak rekel je: »Nevredni hlapiči smo. Kar je bila naša dolžnost, smo storili.« Zavedal se je, da z delom za domači kraj, za svoj narod samo vračamo dolgove, ki jih dolgujemo človeški družbi. Drugi ljudje so delali za nas in tudi danes uživamo sadove njihovega dela, pa moramo tudi mi delo povrniti z delom. Ko so mu nekoč na sv. Štefana popoldne v Selcih v izobraževalnem društvu voščili za god — 27. decembra je gođoval naš Janez Evangelist — je rekel tofe: »Več nego sem jaz storil za Selško dolino, je Selška dolina storila zame in jaz se ji s svojim delom nikdar ne morem dovolj oddolžiti.«

Bil je naše gore list, tako lep, zdrav in krepak, da bi ne bilo prav, če bi se spomin naj ne ohranjati od roda do roda. Takole so mu napisali Selčani na njegovo spominsko ploščo v Selcih:

Spomin na Te nikdar ne bo se zgubil,
še pozni rod k hvalečnosti bo vabil.
Pri nas držimo, kar je kdo obljubil.
Naj rod nikoli Te ne bo pozabil.

In tako bodil

Toda tudi majhni in maloštevilni narodi hočejo živeti. Branijo se in upirajo se z žilavostjo in vztrajnostjo, ki je v mnogih primerih občudovanja vredna. Saj se še slaboten žrv zvija in brani, pa bi se človek ne!

Lahko bi bilo na svetu lepše in mirnejše življenje, če bi se smel vsak narod gibati po svoje, obdelovati bogastvo svoje materine besede po svoje in bi bil na svoji zemlji svoj gospod. Ali mislite, da tisti, ki male narode zatirajo in ob tla pritiskajo, res delajo iz ljubezni do svojega lastnega naroda! Le nikar jim ne verjame! Pri tem krutena, nečloveškem delu jih ne vodi in ne podpira niti iskrica ljubezni. Z zatiranjem ne bodo nič svojemu narodu pridobili, pač pa bodo med družino narodov, ki naj žive v miru na svoji zemlji, zasekali vedno večje rane sovraštva in vedno večje stroške za vzdrževanje ljubelega miru na naši, miru in reča žejni in potrebni zemlji.

Sinovom malih in zatiranih narodov je marsikje zaprta pot do odličnejših služb in do boljšega kruha. Pa recite, če to ni znamenje usuznjenja! Lahko imaš zmožnosti, kakršne hočeš, lahko si priden, točen, vesten in uporaben. Vse nič! Na sebi nosiš pečat ponižanega in zatiranega naroda: vse ti nič

ne pomaga. Ne smeš se dvigniti! Ali mislite, da tako poniževanje ne boli? Ali mislite, da ga poniževani in zatirani manj čutijo nego drugi ljudje, ki so porajeni v blazinah negovanja in napredovanja? Suženjstvo je jarem, ki žali vse človeštvo od temnih dni, ki jih je preživljal Izrael v Egiptu ali v Babilonu, pa vse do naših dni in časov,

Otroci majhnega naroda iščejo nekaterikrat kruha med svetom v tujini. Iščejo ga s težavo, služijo ga še z večjo težavo. Služijo ob besedi preziranja in zaničevanja, jedo ga v bridkosti in grenkosti, kakršne je zmožna le tuja zemlja. O, da! Vsek, kdor je primoran zapustiti svoj dom in se podajati v tujino, kdor je sedel za tujo mizo, se je še vedno zavedal, da ne dobiva tega, kar so mu prislužile njegove roke, to, kar mu daje tujina, da je samo miloščina... ah, kakšna miloščina! Moral je še slišati, da odjeda kruh domačinom, ko vendar na lastne oči vidi, da domovina takega, tako grenkega, tako s solzami namočenega kruha svojim lastnim otrokom niti ne reže, niti ne ponuja... Drobčnite so to od pasje mize...

Marsikaj bi se še dalo napisati. Pa naj veste, kako je: Resnice vsak čas se pisati ne sme. Če jo zapišeš, ti ne bodo verjeli, če jo označuješ, bodo nad teboj z glavami zmejevali...

Hitler je zopet govoril

Dne 8. oktobra je Hitler imel velik govor, iz katerega posnemamo:

Kaj pravi vodja nemškega naroda?

Pri sedanjih vojni gre samo za dvoje: 1. Za ureditev vprašanj po polomu Poljake. 2. Za odstranitev napetosti, ki otežujejo mednarodno politično in gospodarsko življenje. Nemčija zahteva v tem smislu: 1. Meje, ki bodo odgovarjale njenim zgodovinskim, narodnostnim in gospodarskim pogojem. 2. Nov red v vsem njenem življenjskem prostoru, in sicer na narodnostnem načelu — zakaj vprašanje narodnih manjšin ni pereče samo tod, marveč skoraj v vseh državah južne in južnovzhodne Evrope. 3. Ureditev judovskega vprašanja. 4. Obravnavitev prometa in gospodarskega življenja na Poljskem. 5. Poroštva za varnost na poljskem ozemlju. 6. Obnovitev poljske države, ki bo po ureditvi in po vodstvu dajala poroštva, da ne bo postala ognjišče požarov proti Nemčiji. 7. Odstranitev in oblažitev posledic sedanje vojne. Nemčija se zaveda, da je tu dela dovolj za 50 ali 100 let. Druga naloga, ki jo je treba zdaj rešiti, je zagotovitev varnosti v Evropi. Za to je potrebno naslednje: 1. Brezpogojna jasnost glede bodoče zunanje politike evropskih držav. Nemčija je pripravljena tako izjavo brez omejitev dati. Važno je pri tem dejstvo, da za Nemčijo versajske pogodbe ni več. Zato Nemčija ne zahteva drugega, kakor kolonije, ki ji pripadajo, in sicer najprej bivše nemške kolonije. Ta zahteva pa ni ultimat in je tudi ne misli Nemčija podpirati s silo. 2. Obnovitev in napredek mednarodnega gospodarstva s povečanjem trgovskega prometa, nova ureditev tržišč ter utrditev denarja posameznih držav, da bi se s tem počasi odpravile

zapreke, ki so na poti svobodni trgovini. 3. Za to pa je najvažnejši pogoj brezpogojno zagotovljen mir in varnost posameznih narodov. To je mogoče doseči samo s končno potrjevitvijo določenega stanja v Evropi ter z zmanjšanjem oboroževanja. Za dosego te varnosti se je treba sporazumeti o uporabi in obsegu uporabe nekaterih orožja, ki lahko v vsakem trenutku doseže vsak narod in zaradi tega povečuje občutek negotovosti.

Kaj trdi Anglija?

Na Hitlerjeve mirovne ponudbe ugotavlja Anglija sledeče:

1. Ne more sprejeti nobenega predloga, ki ne bi Evrope rešil nprestanega občutka nevarnosti, v kateri živi. 2. Ne more sprejeti predlogov, ki ne upoštevajo njenih vojnih ciljev. Ti cilji so: obnovevitev Poljske, obnovevitev Češkoslovaške in odstranitev narodnega socializma v Nemčiji. 3. Hitler ni govoril nič o tem, kaj bi bila pripravljena Nemčija dati Poljski, Češki in Slovaški za izgubljeno samostojnost. 4. Nemčija ni doslej držala nobene svojih obljub, zaradi česar ne more Anglija sprejeti sedanjih zagotovil, ki so vrh tega še nejasne in nestvarne.

Kdor potrebuje

zimsko suknjo, plašč, obleko — toplo perflo, naj si ogleda veliko izbiro v manufakturni trgovini

Janko Češnik Ljubljana
Ljubljana
Ljubljana

Prvi mesec nemško-francoske vojne

V prvem mesecu vojne proti Nemčiji poročajo Francozi službeno, da so imeli Nemci nad 500 mrtvih, 2000 do 5000 ranjenih, blizu 200 Nemcev pa so Francozi ujeli. Uradno poročajo, da so meseca septembra Francozi izgubili 8, Nemci pa 24 letal, katera so Francozi sestrelili. V prvem mesecu vojne je nemško letalstvo v bojih, ki so se vsak dan vršili nad Siegfriedovo črto, izgubilo trikrat toliko letal kakor francosko letalstvo. Nemška letala so prvi dan vojne stopila na bojišče, toda pravi letalski boji so se razvili šele zadnje dni. V teh bojih so Nemci, kakor pravi francosko poročilo, izgubili 24, Francozi pa samo 8 letal. Če upoštevamo, da imajo Nemci zares odlično letalstvo, je jasno, da so francoski letalci pretekli mesec dosegli v letalskih bojih blestečo zmago. Letala tipa »Messerschmidt« imajo strahovit učinek, nemški piloti so spretni in neustrašni boj z njimi je težak, a kljub temu so francoski letalci pokazali svojo premoč nad njimi. Francosko letalsko poveljstvo podčrtava tudi izjemne okoliščine, v katerih so potekali letalski boji, in dodaja, da se je francoskim pilotom sestreljenih osmih letal zvečine posrečilo rešiti se.

Se nekaj podrobnosti

Nemško mornariško poveljstvo je sporočilo, da je neka nemška podmornica potopila danski parnik »Vendia«, ker je parnik najprej skušal pobegniti, potem pa hotel zavoziti na podmornico. — Oborožen nemški parnik je ob srednjeameriški obali s strelji potopil angleško ladjo »Element«. Ker so nemške podmornice prej prenehale z napadi, kaže, da se bodo vojskovale nemške trgovske ladje. — V mehikanskem pristanišču Tampicu se je vnel nemški bencinski parnik z 10.000 tonami goriva. Ogenj je bil podtaknjen. — Londonski radio poroča, da v Švedski vlada veliko ogorčenje zaradi vedno večje delavnosti nemških podmornic blizu otokov Oland in Gotland. Te podmornice potaplajo ladje tudi v obalnih vodah. Tako je pred kratkim neka nemška podmornica potopila švedski parnik »Gune«. Nemško poročilo pa pravi, da je ladja hotela zavoziti na podmornico ter jo tako uničiti. Nadalje je bil potopljen v švedskih vodah litvanski parnik »Imante«, ki je naletel na plavajočo mino. — Iz objavljenih podatkov se vidi, da je Norveška od začetka vojne pa do zadnjih dni izgubila 15.000 ton svoje trgovske mornarice, Švedska 11.000 ton, Finska

9000 ton, Belgija 4000 ton, Holandska 3000 ton, Danska pa 2000 ton. Smrt je našlo 17 norveških, 17 finskih in 11 danskih mornarjev pri torpediranju svojih ladij. — Švedsko ladjo »Gune«, ki je plula v Anvers, je potopila neka nemška podmornica v Skageraku. — Neka finska ladja je zadel na mino pri otoku Zealandu. — 8000 tonski nemški parnik je naletel na nemško mino blizu otoka Borkuna in se potopil s tovorom železne rude. — Neznana podmornica je potopila veliki ameriški trgovski parnik »Iroquois«. — Nemško podmornico

so opazili zadnje dni ob obali južnoameriške republike Čileja.

— Neka francoska podmornica je potopila neko nemško trgovsko ladjo, 840 km od nemške obale. — Nemška podmornica je potopila v angleških vodah grško trgovsko ladjo »Diamanti«. — Neka podmornica je potopila angleško trgovsko ladjo »Glenfarg«. — Francoski rušilec je potopil neko nemško podmornico. — Tekom prvega tedna v oktobru je zaplenilo francosko vojno brodovje 30.000 ton raznega materiala, namenjenega za Nemčijo. — Francoska podmornica je zopet potopila nemško trgovsko ladjo.

Sovjetsko vojno brodovje

Sovjetska Rusija je stopila v sklop evropskega razvoja in vse kroge zanima, kaj pomeni ta novi činitelj evropske politike, nemu kot prijatelj, drugemu kot nasprotnik. Ker je Sovjetska Rusija od najmerodajnejše Evrope dokaj oddaljena, pride pri njenem posegu v potek dogodkov najbolj v poštev njena mornarica, ker sovjetska vojska v notranjosti Rusije ne odločuje, odločevale pa bi sovjetske vojne ladje v Sredozemskem ali Vzhodnem morju.

O veličini in bojni vrednosti sovjetskega vojnega brodovja je še marsikaj neznanega in večina tozadevnih poročil se pričena z opombo: »Zaradi nezanesljivih podatkov je celotna slika nepopolna... resnično število vojnih ladij je najbrž še večje... približno... po zadnjih poročilih« itd. Tudi mi se moramo omejiti na prav take podatke. Z njimi bomo skušali podati sliko sovjetskega vojnega brodovja, med katerim so na prvem mestu — podmornice. Uradni podatki navajajo, da ima Sovjetska Rusija 160 podmornic (Italija okrog 110, Anglija in USA po 100, Japonska nekaj nad 80). Podmornice so bile stari šoli sovjetskega vojnega sistema najpriljubljenejše orožje. Po zadnjih poročilih so sovjetske podmornice razmeščene takole: v Vzhodnem morju 70, v Bellem morju tudi 70, močne so skupine v Tihem oceanu, v Črnem morju pa jih je okrog 30. Podmorsko brodovje, ki ima za svoje oporišče Vladivostok, je imelo namen preprečiti japonski promet med azijsko celino in japonskimi otoki. Odkar pa je v veljavi rusko-japonski sporazum, je to brodovje prosto in ga je mogoče poslati na katero koli drugo vojno oporišče. Pomorska pot iz Vladivostoka v Perzijski zaliv ali pred rtič Dobre nade na južnem koncu Afrike je dolga 7000 milj, akcijski

radij sovjetskih podmornic pa znaša 10.000 milj. Znano je, da se je sovjetsko pomorsko vodstvo v zadnjih letih veliko prizadevalo, da bi našlo ledu prosto pot po severni strani evropske celine, skozi Ledeno morje okrog Kamčatke in pred Vladivostok, toda ta namen še ni dosežen, ker je ta pot vsako zimo več mesecev neplovna.

Skupine podmornic v Črnem morju, ki imajo v vojnem pristanišču Sebastopol lastne ladjedelnice, so Sovjeti spriču napetosti v Evropi močno okrepili, in sicer z nosilcem letal »Stalinom«, ki more prevažati 22 letal, in osmimi modernimi ladjami za spuščanje torped, vsaka ima 2800 ton in po šest topov (po 13 cm). Poleg tega imajo Sovjeti v Črnem morju še nekaj vojnih ladij, dve lahki križarki in pet rušilcev, vse še kot dediščina iz carske Rusije. Čeprav to brodovje ne odgovarja zahtevam moderne vojnega brodovja, bi vendar pri prehodu iz Sredozemskega morja skozi Dardanele v Črno morje moglo pomeniti veliko oviro.

Težišče sovjetskega vojnega brodovja pa je vsekakor v Vzhodnem morju, ki je po znanem Stalinovem prekopu zvezano z Belim morjem. V Vzhodnem morju imajo Sovjeti 70 podmornic, dve starejši vojni ladiji, vsaka po 12 topov (30,5 cm). Tu je tudi težka križarka »Kirov« z 8000 tonami in več 18 cm topovi. »Kirov« je neka vmesna križarka med navadnimi težkimi križarkami, ki imajo po 10.000 ton in 20,3 cm topove, in navadnimi lahkim križarkami, ki imajo po 6000 ton in 15 cm topove. »Kirovu« se bo kmalu pridružilo še sedem ladij te vrste, od katerih se tri že gra-

[Nadaljevanje na prihodnji strani »noda«]

Iskrena zahvala

upravi „Domoljuba“

Za poslano požarno podporo, ki mi je bila izplačana v znesku

1.000,— dinarjev.

Obenem toplo priporočam, da postane vsak katoliški gospodar naročnik »Domoljuba«, ki je tako priljubljen in ki pomaga v največjih stiskah in težavah s svojo dragoceno podporo.

Hrastnik, dne 30. septembra 1939.

Hrvat Jurij.

Drugi napad nemških podmornic

Zadnje dni se je začel spreminjati položaj v pomorski vojni. Poročila nič več ne govore o torpediranju angleških in francoskih ladij na Atlantiku, v Rokavskem prelivu in v Severnem morju. Pač so se pa nemški napadi pomnožili proti skandinavskim državam. Pomorski strokovnjaki imajo vtis, da se je drugi val delovanja nemških podmornic za zdaj omejeval na to, da bi Nemci pretrgali trgovinsko zvezo med Skandinavskimi državami in britanskim otočjem. Na Atlantiku nemške podmornice ne morejo več upati v kakšen večji uspeh, ker ves zavezniki pomorski promet poteka z obrambnim spremstvom, tako da so trgovinske ladje popolnoma zavarovane. V zraku jih obveščajo in spremljajo letalaki odmelki.

Nemški pomorski krogi so po francoski sodbi razočarani nad uspehi nemških podmornic, ki so se morale vrniti v svoja oporišča kljub vsej hrabrosti posadk teh podmornic, ki jih pogrešajo. Hitler je sam prišel v spremstvu velikega admirala Raederja v Wilhelmshafen, da bi prisostvoval odhodu podmornic, ki bodo začele drugi nemški podmorniški val. S svojo navzočnostjo je Hitler hotel viliti poguma moštvo teh podmornic.

Vse kaže, da bodo nemške podmornice zdaj začele delovati v glavnem v Baltiku in v Severnem morju. To si razlagajo s tem, da

je njihovo število zaradi zadobljenih izgub zdaj mnogo hujše, posebno zaradi izgub podmornic za dolge plovbe, to je tistih, ki bi morale križariti po oceanih.

V prvem podmorniškem valu, ki ga je izvedlo moštvo nemških podmorničarjev, so sodelovale podmornice po 250 ton. Teh je imela Nemčija 1. januarja lanskega leta samo 19, a ravno te podmornice so imele največje izgube. Računajo, da se jih je vrnilo v oporišča samo 7. Nemška mornarica ima zdaj teh podmornic le še prav malo, drugih, tako imenovanih obrežnih, ima pa 25. Te podmornice niso uporabne za dolgo plovbo, zato jih morejo pošiljati samo v Baltiško morje, posebno v skandinavske otočje.

V zadnjih dneh je britanska mornarica izgubila samo štiri ladje, pač pa so v istem času nemške podmornice napadle nad 50 ladij skandinavskih držav in jih sedem od njih potopile. Delovanje nemških podmornic se zdaj razvija v dveh območjih: prvo je na severu ob skandinavski obali, kjer so Nemci potopili še tri norveške ladje, drugo pa v prostoru, ki veže Baltik in Severno morje. Velika Britanija želi zagotoviti trgovinske zveze s skandinavskimi državami, zato bo tudi to pomorsko območje čim bolj zastražila. Nemčija pa ga bo skušala čim bolj ogrožati.

ne ovira več njen doseđanji nasprotnik — Nemčija. Nemčija je zaposlena drugod. In to dejstvo je morda krivo velike nesreče, ki grozi Evropi. Ničesar nas več ne sme presenetiti, piše italijanski dopisnik, na tem čudnem baltiškem prostoru. Danes se je ugodilo tudi to, da stojijo nasledniki krščanskih vitezov nemškega reda nemo ob strani, ko prihajajo nasledniki Ivana Groznega s tisočimi tanki in bombnimi letali, da obnovijo imperialistično politiko Petra Velikega.

Casopis maršala Balba, »Corriere Padavano«, pa piše, da italijanski fašizem noče s boljševizmom imeti nič skupnega. Naj se je zadnje čase zgodilo, kar se je hotelo, to fašizem nič ne ovira, da bi javno izpovedal svoje nasprotstvo do boljševizma. Za fašizem je boljševizem in komunizem ostal to, kar je bil, gibanje laži, goljufivosti, surovega, zverinskega nasilja. In to bo tudi ostal.

Sin maršala Vorošilova

Kakor poročajo iz Moskve, je bil sin sovjetsko-ruskega vojnega komisarja in maršala Vorošilova iz prvega zakona, Semjon Vorošilov, zaradi svojih velikih zaslug v borbi zoper vero med moskovsko mladino — imenovan za predsednika brezbožniške mladinske zveze v Moskvi. Ta 16 letni maršalov sin je že od svojega šestega leta član brezbožniške mladinske zveze in je že v otroški skupini brezbožnikov zavzemal vodilno mesto. Doseđanji predsednik mladinske organizacije brezbožnikov je bil do letošnjega maja sin bivšega zunanjega komisarja Maksim Litvinov. Ko so odslovili očeta, je moral tudi sin odstopiti kot predsednik mladih brezbožnikov. — Semjon Vorošilov je ob sprejemu svoje nove časti izjavil, da je pospeševanje borbe zoper vero največja in najnujnejša naloga sovjetske mladine. Njegov oče mu je ob tej priliki brzojavno čestital.

Ali ni žalost, da imajo starši več skrbi za svoja teleta, za svoje pure in gosi kakor za svoje otroke, ki so stvarjeni po boljši podobi.

(Slomšek, »Drobtinice« 1849.)

Italijanski listi v boju proti Sovjetom

Italijanska časopisa »Corriere della Sera« in »Stampa« posvečata dolge članke nasilju, katerega žrtve so postale baltiške države. Oba lista odkrito obojata postopanje ter ne najdeča zadosti strogih izrazov, da bi obsodila to žaloigro, katero strašna dejanja sledijo druga drugi s nedojmljivo naglico. Toda nikogar ni, ki bi malim baltiškimi državam pomagal, ko njihova svoboda tone v zarji sovjetske boljševiške zvezde. Italijanski listi poročajo, kako ta baltiškimi držav beži vse, kar bežati more. Čeprav Sovjetska Rusija imenuje svoje »pogodbe« z baltiškimi državami pogodbe o

»medsebojni podpori«, si nihče ne dela utvar glede resničnega stanja. Baltiški dopisnik »Corriere della Sera« piše med drugim dobesedno: »Nihče ne razume, v imenu katerih in kakšnih načel naj bi Sovjetska Rusija spoštovala neodvisnost baltiških držav v dobi, v kateri se narodi neprestano bore za svojo svobodo in kjer ima prav samo tisti, ki je močnejši. Diplomatična igra Sovjetske Rusije na Baltiku se drži še nekih zunanjih oblik. Sovjeti se »pogajajo«, podpisujejo »pogodbe«, ki jim sledijo potem celo ba leti. Toda resnica je le, da je Sovjetska Rusija začela svoj pohod proti vzhodu na Baltik, resnica je nadalje ta, da Sovjetske Rusije pri tem pohodu

že v ladjedelnicah Leningrada. Nekdaj so imeli Sovjeti v Vzhodnem morju tudi še deset rušilcev, ki pa so bili starejše vrste in modernim zahtevam niso odgovarjali, zato so jih nadomestili s 13 modernimi torpednimi čolni.

Ti čolni imajo to redko lastnost, da gredo samo 3 m v globino. Taki sta samo še dve vrsti majhnih podmornic, ki tvorita večji del sovjetskega vojnega brodogoja v Vzhodnem morju, in sicer imajo podmornice prve vrste po 600 ton, podmornice druge vrste so pa še manjše in imajo samo po 200 ton. Da gredo te enote tako plitvo v globino, je zaradi tega, ker se je bilo treba prilagoditi meram Stalinovega prekopa, ki je med jezerom Onega in Belim morjem globok samo 3,5 m. To brodogojno more po tej morski poti iz Leningrada priti v Belo morje ali obratno. Od jezera Onega pa se odpira po Marinskem prekopu druga pomorska pot, ki pelje v veletok Volgo in po njem v Kaspiško morje. Meram teh umetnih pomorskih poti je Sovjetska Rusija prilagodila tudi obseg svojega novejšega vojnega brodogoja, da bi, tako, moglo pluti z snega morja v drugo.

Protresljiv prizor s bojnih poljan.

Razpisujemo

500

lepih nagrad

NAGRADE:

**Radijski
aparati,
dvokolesa,
plugi,
harmonike,
kuhinjska
posoda
in razno
drugo
koristno
blago**

za vse dosedanje in nove naročnike 'Domoljuba'

Povečali smo torej število nagrad kar za približno 200 v primeru z lanskim žrebanjem. — Zrebanje bo pred komisijo naročnikov in ob navzočnosti javnega notarja **dne 15. februarja 1940**. Do žrebanja bo imel pravico vsak 'Domoljubov' naročnik, kdor bo plačal naročnino za celo leto 1940 do dne 31. januarja 1940.

Vabimo vse dosedanje naročnike 'Domoljuba' da nam pridobijo novih naročnikov. - Kdor nam pridobi pet novih naročnikov, ki bodo plačali naročnino za celo l. 1940, bo dobival sam 'Domoljub' za celo leto 1940 zastonj. Kdor že sedaj naroči in plača naročnino 'Domoljuba' za celo l. 1940, bo dobival 'Domoljub' do konca tega leta zastonj.

Ne pozabite, da rabite v teh časih zvestega prijatelja in svetovalca. 'Domoljub' Vam to hoče biti! Zato ga čimpreje naročite in navdušite še druge. V živahni besedi in v vsaki številki na 2 straneh s slikami Vam bo pojasnjeval vse številne in zanimive dogodke!

Ne odlašajte z naročilom!

Uprava 'Domoljuba'

KAJ JE NOVEGA

OSEBNE VESTI

o Za papeševnega prelata je imenovan vsoučiliški profesor dr. Franc Lukman. — Čestitamo!

DOMAČE NOVICE

d Zaradi ureditve banovine Slovenije je obiskal slovenski vsoučiliški prof. dr. Leonid Pitamic hrvatskega podbana dr. Krbeka.

d V Zagrebu grozdje, v Ljubljani pa češplje. S 1. oktobrom so zaključili zagrebške grozdne dneve. Letos je prišlo na trg veliko lepše in plemenitejše grozdje kakor lani. Posebno skrb so to pot posvetili zlaganju grozdja v zabojčke in košare. Prodaja grozdja v Zagrebu se vsako leto zboljša. Po podatkih mestnega tržnega odseka v Zagrebu je bilo na zagrebških grozdnih dnevih prodanih 198.000 kg grozdja, lani pa samo 153.280 kg. Tako je bilo letos za 40.000 kg več prodanega grozdja kakor lani pri slični prireditvi.

d Isšla je uredba, po kateri dobe rodbine vpklicancev, če so ostale zaradi vpkolica svojih vzdrževalcev brez sredstev, podporo 8 din na dan, če žive v mestih I. druginjskega razreda, sicer pa 5 din. Za vsakega otroka pod 16 let dobe še 3 din.

d Postaja za pregled sedov so odpril v Škofji Loki, in sicer za področje škofjeloškega okraja.

d Odbori za zatiranje draginje. Ministrstvo za soc. politiko in ljudsko zdravje je zaprosilo vsa ministrstva, da takoj imenujejo svoje zastopnice za odbore za zatiranje draginje, da bi se ti mogli takoj ustanoviti. Istočasno je naprosilo notranje ministrstvo, da izda enake ukrepe tudi v vseh mestih in industrijskih krajih z nad 5000 prebivalci, da bi se tudi v teh krajih ustanovili ti odbori.

d Sladkor za čebele. Finančni minister je podpisal odlok, da se Zvezi jugosl. čebelarstvih društev in zadrug, Zvezi čebelarstvih združenj v Jugoslaviji, Srbski čebelarstvi družbi, Zvezi zadrug gospodarske sloge v Zagrebu, Slovenskemu čebelarstvenemu društvu v Ljubljani ter drugim čebelarstvenim združenjem in društvom, ki niso včlanjena v zgornjih zvezah, dovoli nabava sladkorja brez plačila državne trošarine za prehrano čebel, in to največ 5 kg sladkorja za vsak panj. Sladkor se lahko nabavi potom prodajne centrale za sladkor.

m Moške površnike, za jesensko deževje, nepremočljive, od 250 din naprej, dežne plašče in pelerine za kolesarje in motocikliste od 180 din naprej, fantovske in dekliške plašče od 180 din naprej si preskrbite za jesen pravočasno pri tvrdki F. I. Goričar, Ljubljana — Sv. Petra cesta.

d Polovične cene v Narodnem gledališču v Ljubljani za delavce. Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani je na prošnjo Delavske zbornice dovolila delavcem 50% popusta za balkonske in galerijske sedeže v Drami in Operi. Pri gledališki blagajni je treba

predložiti samo potrdilo, ki ga dobe delavci v knjižnici Delavske zbornice, ali pa pri svojih strokovnih ustanovah. Gledališka uprava je s tem omogočila tudi delavcem, da obiskujejo gledališke predstave in smo prepričani, da se bodo delavci številno poslužili te ugodnosti.

d Pot do blagostanja, sreče in neodvisnosti vam pokaže Hranilna posojilnica »Moj dom«, Ljubljana, Dvorakova 8. — Prospekti brezplačno.

d Proti navijalcem cen. Na okrožnem sodišču v Belgradu so se nedavno pričele razprave proti kršiteljem določil uredbe o pobujanju draginje. Sodišče je razpravljalo več primerov ter je kaznovalo trgovce, ki so brez potrebe grmadili blago v svojih skladiščih, s 6000 din kazni ter z odvzemom zbranega blaga. Trgovce, ki niso označili cen v blagu, je sodišče kaznovalo s 3000 din kazni.

d Tudi v Sloveniji bo prišlo do podobnih sprememb. Zvezo hrvaških učiteljev bodo ustanovili hrvaški učitelji. Dalmatinski učite-

lji so na svojem zborovanju ta predlog z navdušenjem pozdravili, obenem pa so sklenili delati na to, da se bo iz učiteljskih vrst izkoreninila tista miselnost, zaradi katere je večina učiteljskega služila vsem pokojnim diktatorskim režimom. Učitelji, ki delujejo med hrvaškim narodom, morajo biti prvoborniki za pravice svojega naroda, ne pa ljudje, v katerih vidi ljudstvo tako imenovane »širitelje« prosvete, ki pa v resnici zaničujejo svoje ljudstvo in so zmerom hodili pota, ki so se križala s cilji hrvaškega naroda.

d Pri saptju ali pri mošnjah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravnega »Frans-Josefa« vode.

d Večerje je priredil dr. Maček v Belgradu in povabil na njo vse člane vlade. Navzoč je bil tudi vodja slovenskega naroda g. dr. Korošec.

d Nemške gospodarske odposlanstvo je prišlo v Belgrad in se pogaja za novo trgovinsko pogodbo med Nemčijo in našo državo. Zlasti se Nemčija zanima za naše rude, ki jih potrebuje za svojo industrijo. Prav tako je nemško odposlanstvo izrazilo željo, da bi se povečale izvozne količine življenjskih potrebščin. Življenjskih potrebščin bo naša država prodala Nemčiji toliko, kolikor bo mogote, ker mora pri tem upoštevati tudi ostale dr-

Otroci so last božja in last roditeljev in nikogar drugega

Dne 9. oktobra so se predstavili škofu dr. Rožmanu odborniki društva »Družina« z g. Narte Velikonjo na čelu. Na nagovor predsednika je izrekel ljubljanski vladika sledeče načelne besede:

Z največjim veseljem blagoslavljam name in cilje, ki jih ima prepotrebno društvo »Družina«. Trdno zaupam, da bo dal svoj poseben blagoslov Bog sam, ki je družino postavil za korenino človeškemu rodu, jo ogradi s posebno zapovedjo: Spoštuj očeta in mater, obljubil za pravilno družinsko življenje: »da ti bo dobro na zemlji«, povzdignil xvezo med možem in ženo v nadnaravno sfero svetega zakramenta, družinsko življenje pa posvetil s tem, da je Sin božji do zrele moške dobe živel v družini.

Nihče v vsej človeški zgodovini ni bolj jasno kot Bog sam poudaril in razjasnil pomen družine, njen blagoslov, če je po božji zamisli osnovana, njeno prekletstvo za narode in človeštvo, če se je izpridila, zapustivši od Boga postavljene temelje.

Na ves glas in, da se besede sv. Pavla poslužim, »bodi prilično ali neprilično« se mora v svet klicati neizpodbitna resnica: Otroci so last božja in last roditeljev — in nikogar drugega. Iz božjih stvariteljskih rok so dani staršem, božjim namestnikom, ki nosijo odgovornost za otroške duše. Cerkev in država pa imata od Boga dolžnost, da staršem pomagata otroke vzgojiti, da bodo dobri člani človeške družbe in živi, zdravi udje skrivnostnega telesa Kristusovega v Cerkvi ter tako dosežejo svoj končni cilj v Bogu. — Vsak drug nazor, vsako drugo načelo je napačno in pogubno za družine, za državo, za narod in za vse človeštvo. Tudi za naš narod in državo je rešitev, ohranitev in boljša bodočnost v tem, da se vrnemo vsi, brez izje-

me, k temu pravemu spoznanju in zdravemu pojmovanju družine.

V svoji službi imam žalostno priložnost, da moram pogledati globoko v razdejane družine, ki so izgubile živi vir sreče in zadovoljstva, ki ga nudi družini zakramentalnost zakona. Do dna duše me pretrese tak pogled. Družina, ki bi po božji zamisli morala biti košček izgubljenega raja na zemlji, postane podobna izgubljenemu sinu, raztrganemu, lačnemu, brezposelnemu postopaju brez bodočnosti. — Kolikšno gorje! Ko so ustanovljali družino, pa so mislili, da bodo našli srečo v uživanju, brezmejnem izživljanju, v premoženju, v socialnem položaju itd. — se me pene! Odtod neozdravljivo razočaranje!

Poznam pa tudi drugačne družine, take, ki so ustanovljene in se vodijo po božji zamisli. Niso v gmotnem izobilju, ni sredstev za najnovejšo toaletno, ne razkožnost, za bivanje v dragih letoviščih — a tolike lepe sreče, toliko topliega sonca, toliko veselja in smeha, da človek od vsakdanjih brig ozdravi, če vstopi v tak hram sreče, ki žari iz otroških src, aje iz otroških oči in žubori iz nikdar tihih otroških ust — koliko zdravja za prenapete živce je v tem žuborečem življenju krščanske družine!

Da bi naše slovenske družine take postale, nosilke sreče, veselja in živahnosti, da bi se zaščitile od tujega, mrzlega, srečo uničujočega materialističnega duha, ki je pretrgal žilo, ki iz Boga družini dovaja življenjski sok. V ta namen naj deluje, Vaše društvo živahno, dosledno in uspešno. Vso podporo od svoje in cerkvene strani vam obljubljam in prosim Boga, ki je družino s lastnim človeškim življenjem v njej posvetil, naj Vaše delo obilno blagoslovi in mu da bogat uspeh v časno in večno srečo našega naroda.

VINA prvovrstna, po najugodnejših cenah kupite pri **CENTRALNI VINARNI** v Ljubljani

DOPIŠNA TRGOVSKA SOLAv Ljubljani, Kongresni trg 2
vpišuje

v svojo dvoletno trgovsko šolo, tečaje in predmete: knjigovodstvo, računstvo, slovenščina, nemščina, francoščina, korespondenca v raznih jezikih, stenografija itd. — Vpis priporočamo zlasti onim, ki so že v službah in se žele izpopolniti ter onim, ki ne morejo obiskovati rednih trgovskih šol. Pouk je individualen in se vrši z dopisovanjem. Podrobna pojasnila daje ravnateljstvo brezplačno.

žave, katerim dobavlja to blago in ima z njimi podobne pogodbe. Glavno vprašanje pa je, kako bo Nemčija dobavljeno blago plačevala.

d 17.000 jutrov zemlje se razdelili med 2000 prostovoljcev v Pančevskem Ritu.

d Invalidski kongres je bil v Zagrebu od 6. do 9. oktobra. Na kongresu so sklenili, da se sedanje združenje razdeli v tri društva: v srbsko, hrvatsko in slovensko invalidsko društvo.

VSAK SLOVENEK, VSAK KATOLIK JE NAROČNIK MOHORJEVIH KNJIG. NAROČITE JIH PRI ŽUPNIKU.

d Nemške letale v Teznu. Dne 3. okt. je plavalo nad Mariborom neko tuje letalo. Videlo se je, da išče letalo prostor za pristaneč, ko je pilot odkril letališče, se je letalo spustilo na zemljo. Iz njega sta izstopila moški in ženska. Letalo je pilotirala Elly Rosenmayer iz Berlina, ki je znana in slavna zaradi svojih poletov v Indijo in po vsem svetu. Moški pa je bil tergovca Senning iz Berlina. Povedala sta, da potujeta v Bukarešto poslovno in da sta nameravala prvič pristati šele v Zagrebu. Zaradi slabega vremena pa sta izgubila smer in se spustila v Mariboru. Na kraj sam je prišla komisija in po pregledu izročila letalo potnikoma, ki sta se že odpeljala proti Bukarešti.

d Pri gotovih boleznih žolča in jeter, žolčnega kamna in zlatence urejuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda prebavo in pospešuje izpraznjenje črev. Kliničke izkušnje potrjujejo, da domače zdravljenje dobro učinkuje, ako se jemlje zjutraj na tešče »Franz-Josefova« voda pomešana z nekoliko vroče vode.

Reg. po min. sec. pol. in nar. zdr. B. br. 1548, št. V. 24.

d Cena mošta za Split in okolico je določena na 250 din, za druge kraje splitskega okraja pa na 180—200 din za hektoliter.

Za slogo in povezanost

Dne 8. oktobra je bil v Skoplju sestanek političnih somišljenikov predsednika vlade Cvetkoviča in dr. Korošca. Prišli so odposlanci iz vse vardarske banovine. Predsednik vlade Cvetkovič je v svojem govoru govoril o svojem delu in naporih, da se reši hrvatsko vprašanje, kar se mu je posrečilo. Zdej, ko smo na znotraj složni, bomo lahko še bolj skrbeli za mir na naših mejah. Glede bližnjih senatnih volitev je Cvetkovič izjavil, da morda priti iz Južne Srbije v senat resnični zastopniki ljudstva. Senatnim volitvam bodo sledile občinske volitve, volitve v samouprave in nazadnje tudi volitve v skupščino. Vse te volitve pa se bodo izvršile po novem, de-

d 8000 vagonov žita bi lahko dajala Hercegovina, ako bi izsušili 17 hercegovskih polj.

d Novo hanske palače se oni dan blagoslovili v Novem Sadu; veljala je 58 milj. din. d 2 milj. din za sgradbo zaklonišč je dovolil mestni svet v Novem Sadu.

d Izprememba dveh krajevnih imen. Ime vasi Hebenstreit in Preloge v občini Slovenske Konjice se spremeni. Vas Hebenstreit se bo odselej imenovala Spodnje Preloge, Preloge pa Gornje Preloge.

d Zveza mlinarjev je poslala pristojnemu ministrstvu predlog, da se izvoz žita prepove, pač pa naj se dovoli izvoz moke.

d Bivši trgovec Simon Novak v Mariburu je zapustil svojo dvonadstropno hišo kot ustanovo za obubožane mariborske trgovce, ki uživajo v njej brezplačne stanovanja.

d Krave in bike za Švico. Ker Švica zaradi vojne ne more več uvažati nje potrebne blaga iz severnih držav, skuša sedaj dobiti potrebne predmete iz balkanskih držav, zlasti iz Jugoslavije. Neka velika švicarska tvrdka je že nakupila pri nas krave in bike za klobase. Dolej je dobivala to blago predvsem iz Danske. Ker plačujejo Švicarji krave in bike za klobase dobro, je pričakovati, da bo njih cena doma narasla.

d Za mariborske carinarnice. Mestni župan dr. Juvan se je pred nekaj dnevi mudil v Belgradu, da bi pri finančnem ministrstvu izposloval odobritev posojila za drugi del carinskih del. To posojilo znaša 4.800.000 din ter ga bo mestna občina najela pri Drž. hip. banki, odplačevala pa ga bo z dohodki iz svojega kaldrminskega fonda. S tem posojilom bo omogočeno neprekinjeno nadaljevanje velikih javnih del, ki so se začela letošnjo pomlad na ozemlju starih carinskih skladišč v Melju. Prvi del teh del se sedaj dovršuje. V ta del spada gradnja novega uradnega poslojpa mariborske carinarnice, novih carinskih skladišč ter dovozne in odvozne rampe. Vsa ta dela bodo gotova že to jesen, oziroma se bodo povsem končala prihodnjo pomlad. V drugi del pa spada ureditev okolice nove carinarnice, tako preureditev in tlakovanje cest, podaljšanje kanalskega omrežja, naprava železniškega podvoza, ureditev železniških dovoznih tirov. Ko bo posojilo dano na roko, bodo pričeli spomladi z deli.

d Slovenija debi dva silosa. Okrog 250.000 vagonov pšenice in 400.000 vagonov koruze pridelava vsako leto naša država. Okrog 90.000 vagonov pšenice preostane za izvoz v tujino, koruze pa okrog 60.000 vagonov. Koruza se večidel porabi doma, kajti kmetovalci je ne

Posvečevanje vseh cerkva

Tretjo nedeljo v oktobru obhajamo praznik posvečevanja vseh cerkva. Ta praznik nas spominja, da je bila cerkev po škofovem blagoslovu posvečena v hišo božjo. Dan zahvale ja to za vse milosti, ki smo jih v leti Bogu posvečenih domovih že prejeli.

Ze v stari zavezci je bil Judom tempelj kraj največjega spoštovanja. In vendar je bival Bog tam samo v oblaku, v naših cerkvah pa prebiva resnično in bistveno v najsvetejšem Zakramentu.

Zato je vsaka hiša božja pomnik in znak naše trdnosti, neomajne živne vere. Pomnik je vsega veselja vernega ljudstva, kamenit spomenik, ki molče, pa vendar glasno osnanja, da Kristus še živi, še vlada in zmaga in da ga temne sile brezboštva, nevere in zemeljskih pravtarov ne bodo premagale, ne bodo izrinile tej javnega življenja.

Proti nebu se dvigajo zvoniki naših cerkva. Kažejo nam proti nebeški domovini in dvigajo našega duha k viski in doline solis in brezboštva k blaženosti in večni sreči.

Zato so nam cerkve potrebne, potrebni so nam ti sveti hrami med brezbožnim svetom, kamor se kot otroci zaupno zatekamo k svojemu nebeškemu Očetu, kjer On sam poslušna naše prošnje in lajša naše težave.

Ljube in drage naj nam torej bodo naša cerkve! Obiskujmo jih s globokim spoštovanjem, da nam iz cerkve pridde nekoč še sadnja pomoč, ko nam duhovnik prinese sv. Poptnico za pot v srečno večnost.

rabilo samo za ljudsko prehrano, temveč tudi za krmo živine, zlasti pa svinj. Največje težave pa so bile doma zaradi tega, ker nismo imeli velikih skladišč, v katerih bi shranjevali vse viške našega pridelka. Šele sedaj se grade primerni silosi (velika skladišča) v žitorodnih krajih, v drugih krajih pa otrošniški magazini, pa ne samo za žito in koruzo, temveč tudi za sadje. Taka dva silosa za shranjevanje žita in sadja bosta zgrajena tudi v Ljubljani in Mariboru, prvi bo za žito, drugi pa za sadje. Za gradnjo silosov je bila že pred nekaj meseci ustanovljena družba s kapitalom 220 milj. din, katere so vplačali državni denarni zavodi, in sicer Drž. hip. banka, Poštna hranilnica, privilegirana agr. banka, Privilegirana izvozna družba in končno državna sama, ki je vložila v to družbo 60 milj. din.

d Devet otrok v petih letih. V Bosanski Posavini je prebivalstvo zelo siromašno, kljub temu pa vsako leto rojstva zelo nadkriljujejo smrti. Vse družine imajo po veliko otrok. V nekaterih vaseh v okolici Bosanskega Smeča so družine, ki se jim je rodilo tudi po 20 otrok. Rekord pa nosi mlada Stana Čukič, žena kmeta Ivana Čukiča iz Crkvine. Pet let je šele poročena, pa ima že devet otrok. V prvem letu zakona je rodila dvojčke, v drugem prav tako dvojčke, v tretjem in četrtem letu je rodila po eno dete, v petem pa kar trojčke.

d V Jugoslaviji je sedaj 7 luščilnic riža, ki uživajo za uvoz neoluščenega riža posebno carinske ugodnosti. Italija skuša doseči, da se izvažajo predvsem oluščeni riž, ker bi se na ta način številko zaposlenega delavstva v italijanskih luščilnicah povečalo. Po računih

Močnikova družina iz Mengša z zastopnikom Nj. Vel. kralja ob priliki krsta desetega otroka. V zadnji vrsti zadaj stoje nadžupnik Janko Sušnik, botra ga. Kokaljova, mati ga. Močnik Frančiška, babica ga. Ivana Merše, oče g. Ivan Močnik, zastopnik Nj. Vel. kralja podpolkovnik g. Jernej Pavlič, gospa Pavličeva, okrajni načelnik g. Maras in župan g. Gregorec. — Ostali so Močnikovi otroci.

Pretekli teden je priredil podpredsednik vlade dr. Vladko Maček večerjo v hotelu na Avall. Večerje se je udeležil predsednik vlade z vsemi ministri in predsednik senata dr. Anton Korošec. Na desni strani dr. Mačka sedi predsednik vlade Dragiša Cvetkovič, na levi pa predsednik senata dr. Anton Korošec.

Novi železniški voz za bosanske ozkotirne proge, ki ga je izdelala mariborska železniška delavnica.

V Skofji Loki so pokopali mladega in nadarjenega slikarja Fr. Koširja, profesorja kranjske gimnazije. Naj v miru počiva!

Najstarejša slov. mežnarica je brezdomna Marija Robič, po domače Koširjeva mama iz Gozda-Martuljka.

Ljubljanski grb, ki ga je napravil akademski kipar Božidar Pengov. Grb bo krasil zunanjo stran torpedovke »Ljubljana«.

Slovenski dom

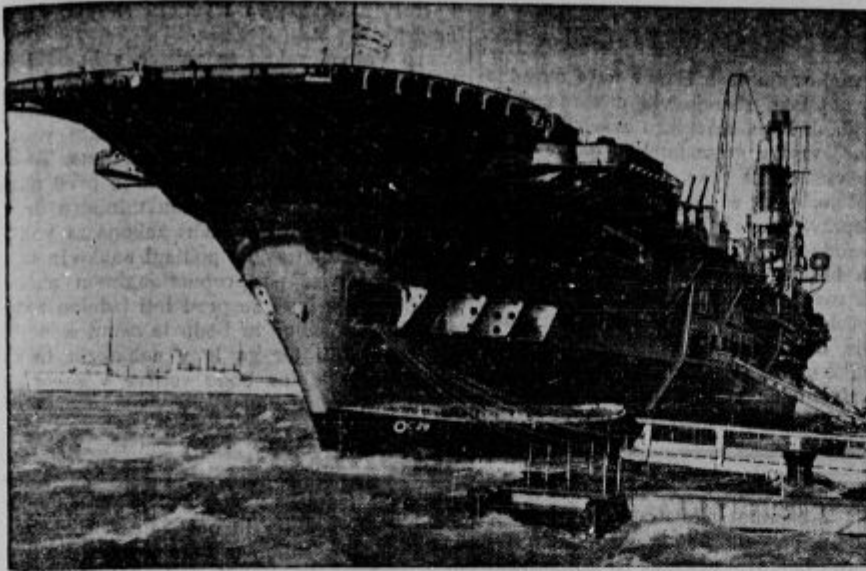
JB NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM CITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLOVENCA« JB »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PISITE NA DOPISENICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ STEVILK LISTA NA OGLED.

V soboto popoldne sta se vozili v tramvaju dve mladi gospodični.

Pa pravi prva: »Zopet teden pri kraju. In tri je nedelja in lahko bova poležali v postelji. Kdaj pa ti vstaneš, Dora?«

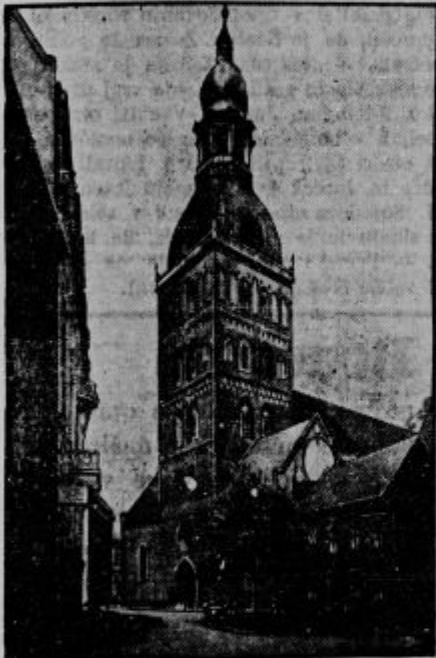
Dora: »Zelo zgodaj. Moja mama je zelo pobožna in jaz moram zgodaj pokonci, da v zamem mleko izpred vrat, sicer bi hišni stovalci vedeli, da je mama že v postelji.«

Rupujte pri tvrdkah, ki oglašajo v „Domoljubu“!

Potapljač.

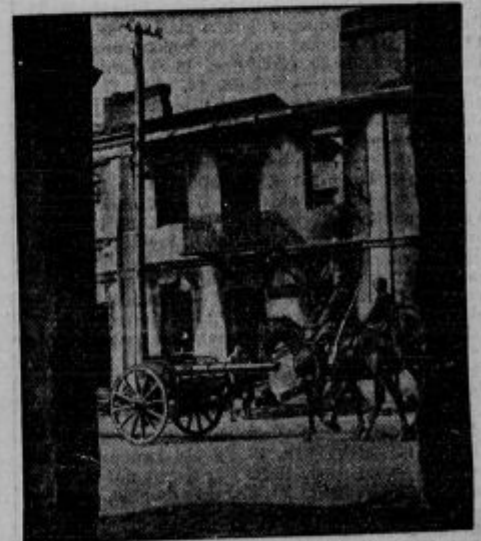
»Ark-Royal«, najmodernejša angleška letalonosilka, ki ima 1600 mož posadke in 140 častnikov. Na ladjo morejo spraviti kar 60 letal, ki imajo 200 m prostora za startanje in pristajanje. Ladja odrine 22.000 ton vode.

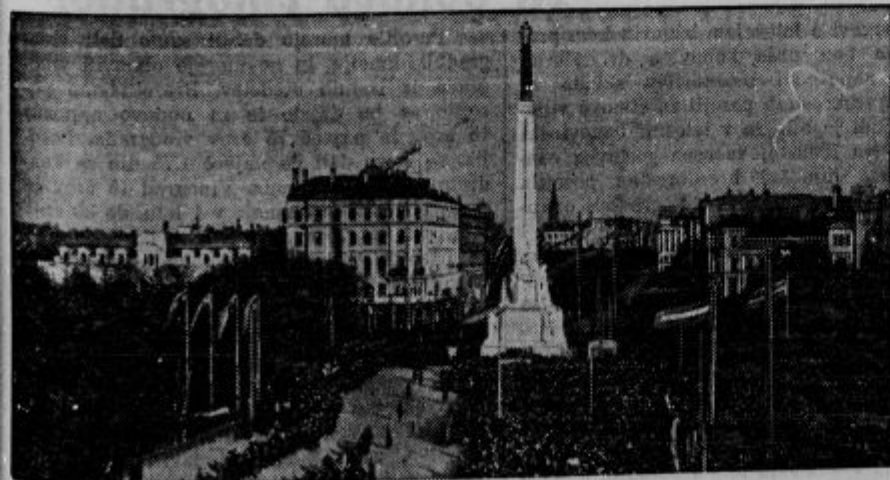
Pogajanja za udajo Varšave v oklopnem vlaku nemškega vrhovnega poveljstva. — Na sliki vidimo poljske in nemške zastopnike.

Zahtevajte povsod naš list!

Šolnica v Rigi, glavnem mestu na Letonskem, ki je morala iti pod boljševiški protektorat.

Nemški topničarji pred Varšavo. 82

Spomenik Svobode v Rigi.

Hranilnice in bodoča samouprava

Ob 50 letnici Mestne hranilnice ljubljanske je imel ban dr. Natlačen lep govor, iz katerega naj ponatisnemo sledeče:

Prehajamo v dobo, ko bo slovenski narod v toliki meri kot še nikdar prej sam vpilval na svojo usodo. Potrebna nam bo trdna vera v lastno moč, pogum in vztrajna volja vsakega posameznika in vsega organiziranega naroda. Kar je veljalo pred petdesetimi leti, bo veljalo tudi še naprej in vedno: le na trdni gospodarski osnovi se bodo mogle razvijati vse bogate duševne sile našega naroda. Naloga hranilnic z Mestno hranilnico na čelu bodo v bodočnosti še pomembnejše: v skladnem delu s drugimi denarnimi zavodi naj

uredijo varčevanje vseh članov naše narodne družine, naj tako zberejo vsa denarna sredstva in jih dajo na razpolago zasebnim podvigom in javnemu gospodarstvu, da se bodo zaposlile vse prične roke, ki segajo po delu ter ga iščejo, in da se bodo izvrševale plodnosne naprave, ki naj dvignejo donosnost našega narodnega gospodarstva. Skleпам z željo, da bi Mestna hranilnica ljubljanska s isto poštvovalnostjo in ljubeznijo kakor doslej na čelu mestnih in občinskih hranilnic vse svoje delo, vse svoje izkušnje in vse svoje velike možnosti poklanjala gospodarstvenemu, socialnemu in kulturnemu napredku našega naroda in naše domovine.

strokovnjakov bi izgubila Jugoslavija letno okoli 30 milij. din, če bi namesto neolučnega rîza uvažala oluščeni rîz. Važno je na vse zadnje tudi to, da je v naših luščilnicah zaposlenih okoli 500 delavcev, ki bi bili ob kruhu, če bi uvažali le uluščeni rîz. Vsekakor bi bilo potrebno, da bi se to vprašanje čim prej rešilo, kajti če bomo prisiljeni, da uvažamo rîz samo iz Italije, potem se bo pri nas podražil rîz v podrobni prodaji za 1.50 do 2 din pri kg.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Banovina Hrvatska pelagema ureja tudi svoja finančna vprašanja. Na podlagi uredbe o osnovanju banovine je bilo treba določiti tudi odstotek, ki odpade od kreditov državnega proračuna na banovino Hrvatsko. Med Zagrebom in Belgradom je bil dosežen sporazum, da bo ta odstotek znašal povprečno 29% in je bil izračunan po številu prebivalstva, ne pa po velikosti ozemlja. Podroben sporazum glede prenosa teh kreditov pod oblast bana Hrvatske je bil dosežen že s ministrstvom za trgovino in industrijo, kmetijskim

ministrstvom in ministrstvom za ljudsko telesno vzgojo. Z ostalimi ministrstvi pa bo sporazum sklenjen kmalu. Kakor se zdi, bodo Hrvatje odnesli tudi svoj odstotek od milijonskih podpor, ki jih je prejemalo sokolstvo iz kreditov ministrstva za telesno vzgojo.

p Tudi pri nas potrebne: Težki, zamotani in zmedeni sedanji čas je kot nalašč za razne laži-modrijane in zgaraje, ki s svojim klepetanjem in širjenjem razburljivih vesti že itak preplašene ljudi še bolj razvneajo in motijo. Škodujejo posamezniku, ker mu kvarijo živce in mu jemljejo veselje do dela, ter trapijo družbo, da se neplodno lovi za utvarami. Pokrajinske fašistske organizacije v Italiji so zato izdale kratke svarilne opomine, ki jih nabljejo po delavnicah, obratih in drugih primernih prostorih. Glase se: Tu se ne ugiblje in razglablja o visoki politiki in strategiji! Tu se delaj!

p K veljavam senatorjev. Državni odbor za volitve senatorjev je imel sejo pod predsedstvom predsednika senata in predsednika drž. odbora dr. Antona Korošca. Na večerajnji seji je bilo določeno število senatorjev, ki jih bodo izvolile posamezne volivne enote, in sicer: dravska banovina 4 senatorje, drinska 5, zetska 3, banovina Hrvatska 13, vrbaska 3, dunavska 3, moravska 5, vardarska 5, mesto Belgrad s svojim upravnim področjem pa enega senatorja. Potemtakem bo v vsej kra-

ljevini 12. novembra izvoljeni skupno 47 senatorjev.

p Veljavni zakon za volitve v hrvaški sabor izdeluje se danes v Zagrebu. V sporazumu med Dragišo Cvetkovičem in dr. Mačkom je bila tudi točka, da se bodo izvršile volitve v hrvaški sabor s tajnim glasovanjem. To načelo je sprejela tudi vlada, ki je pred nekaj dnevi naložila pravosodnemu ministru dr. L. Markoviču, naj izdela načrt zakona za volitve narodnih poslancev na podlagi enake in tajne volivne pravice po proporcionalnem načinu. Dr. Maček je imel že pred leti izdelan zakon za volitve v sabor in bodo ta osnutek najbrž sedaj porabili ter ga le v nekaterih točkah popr.:... Kdaj pa bodo volitve v sabor, pa še ni ničesar znanega.

NESREČE

n Zastrupili se so s volčje črešnje. Na somborsko policijo je oni dan vsa obupana prihitela posestnikova žena Jovana Sečujski in povedala, da sta njena dva otroka dobila nenadoma strešne krče, zaradi katerih sta padla v nezavest. Isto se je zgodilo tudi s dvema sosednima otrokoma. Nekaj hipov zatem je prihitel v urad Jovanin sorodnik, ki je sporočil, da je 5-letna Zorica že podlegla bolečinam. — Nesrečna ženska je stekla po zdravnika, da bi rešil življenje vsaj drugemu otroku, 3-letnemu Jurčku. Vse tri otroke so prepeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da so si otroci zastrupili želodca. Izprali so jim želodce in Jurček je bil kmalu izven nevarnosti. Sosedova otroka pa sta v zelo kritičnem stanju in je malo upanja, da bi ozdravela. — Preiskava je ugotovila, da so otroci jedli volčje črešnje (bela donna).

izdajatelj in odgovorni urednik: ...

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

RADIO LJUBLJANA

od 12. do 19. oktobra 1939

Četrtek, 12. okt.: 18 Radijski orkester, 18.40 Slovenščina za Slovence, 19.20 Nac. ura, 19.40 Objava, 20 Iz slovenske klavirske literature, 21 Reproduciran koncert simf. glasba. — Petek, 13. okt.: 11 Šolska ura, 18 Ženska ura, 18.30 Pisana šara, 19.20 Nac. ura, 19.50 Zanimivosti, 20 Operni večer. — Sobota, 14. okt.: 17.30 Pregled sporeda, 18 Za delopust igra Uadij. orkester, 18.40 Pogovori s poslušalci, 19.20 Nac. ura, 20 O zunanjih politiki, 20.30 Ilirija oživljena (spominski večer ob 130 letnici). — Nedelja, 15. okt.: 8 Duet kitar, 9 Napovedi in poročila, 9.15 Prenos cerkv. glasbe iz franč. cerkve, 9.45 Verski govor, 10 Sonata v G-duru, 10.30 Radij. orkester, 12 Kvarter sester Stritarjevih, 17 Kmetijska ura, 19.20 Nac. ura, 20 Revni sorodniki: zabavna zgodba v 4 slikah, 20.30 Fantje na vasi, 21.15 Klavir. koncert. — Ponedeljek, 16. okt.: 7 Jutranji pozdrav, 7.15 Napovedi, poročila, 7.30 Plošče, 18 Zdravstvo mladostne doba, 18.40 Najstarejši slovenski spomeniki na Gorškem: Čedadski rukopis, 19.20 Nac. ura, 19.50 Zanimivosti, 20 Napevi Haydnovega oratorija »Stvarjenje«. — Torek, 17. okt.: 7 Jutranji pozdrav (plošče), 7.15 Napovedi in poročila, 7.30 Plošče, 11 Šolska ura, 18 Pevski koncert: Dvopevi in samospevi, 18.40 Pogojnost našega bitja, 19.20 Nac. ura, 20 Pevski zbor »Graficec«. — Sreda, 18. okt.: 7 Jutranji pozdrav, 7.15 Napovedi, poročila, 7.30 Plošče, 18 Mladinska ura, 18.40 Delavska družina, 19.20 Nac. ura, 19.50 Uvod v prenos, 20 Prenos iz ljubljanske opere.

Brezobrestna posojila

za obnovo vinogradov

V razpravi o letošnjem banovinskem proračunu je ban naše banovine dr. Marko Natlačen napovedal ustanovitev sklada za dajanje brezobrestnih posojil za obnovo vinogradov. Tudi je bila že v letošnji banovinski proračun (za 1939-40) vnesena postavka enega milijona din kot brezobrestna posojila vinogradnikom za obnovo vinogradov, oziroma prispevek sklada.

Ustanovljen je torej banovinski sklad za podeljevanje brezobrestnih posojil vinogradnikom za obnovo vinogradov. V ta sklad se steka skozi šest let po 1 milij. din iz banovinskega proračuna, nato obresti in vrnjena posojila iz tega sklada. Posojila, ki se bodo dala v letih od 1939-1944, se bodo vračala v 5 enakih letnih obrokih, katerih prvi zapade v plačilo 6 let po izplačilu posojila, nadaljnja posojila pa v 4 enakih letnih obrokih, katerih prvi zapade 5 let po izplačilu posojila.

Posojila morejo dobiti samo tisti vinogradniki-kmetje, ki ne morejo obnoviti vinograda iz lastnih sredstev. Brezobrestno posojilo se bo dajalo le za obnovo najmanj 15 arov in največ 75 arov vinograda. Posojilo se more dati do največ 1.75 din za kvadratni meter vinograda. Vinograd 15 arov se mora obnoviti najkasneje v 1 letu, do 30 arov v 2 letih, do 75 arov v 3 letih od dneva, ko se posojilo dovoli. Če vinogradnik uporabi posojilo v druge namene ali če ne obnovi vinograda po navodilih, mora takoj vrniti posojilo v celoti in plačati obresti za nazaj.

Prošnje za ta posojila je predložiti banški upravi po okrajnem načelstvu najkasneje do 1. oktobra vsakega leta. Prošnji je priložiti tudi izpisek iz posestnega lista za celo posestvo, zemljiškoknjižni izvleček za celo posestvo in izjavo županstva o družinskih, premoženjskih in pridobitnih razmerah

RAZGLED PO SVETU

DROBNE NOVICE

FRANCIJA

» Komunisti-veleizdajalec svoje domovine. Francosko notranje ministrstvo je razpustilo 67 občinskih odborov v bližnji in daljnji okolici Pariza, ki so bili pretežno v rokah komunistov, in je na njih mesto imenovalo komisarje. V kratkem je pričakovati, da bo vlada razpustila še 377 občinskih odborov po državi, v katerih imajo komunisti svoje zastopnike. Iz raznih strani republike javljajo, da tudi socialisti na svojih sestankih sprejemajo ostre resolucije proti veleizdajniškemu sazdranju komunistov. Socialistična stranka je s 115 proti 9 glasovom sprejela ostro resolucijo, v kateri govori o »veleizdaji francoških komunistov nad domovino.«

ANGLIJA

» Pred novim Hitlerjevim mirovnim predlogom? Londonski vladni krogi so dobili novico iz Berlina, da je nemška vlada razočarana, ker niti Roosevelt, niti Mussolini in tudi ne vladarja Nizozemske in Belgije niso pripravljeni prevzeti posredovalne vloge. V Londonu so prepričani, da je verjetno pričakovati, da bo Hitler izročil nov mirovni načrt. Splošno mnenje Velike Britanije prihaja zopet do izraza v uvodniku »Timesa«, v katerem ta list poudarja, da bodo zapadne velesile skrbno proučile Hitlerjeve predloge, smatrajo pa že sedaj, da ne preostane nič drugega, kakor še odločneje delati na to, da rešijo Evropo pred politiko, ki predstavlja trajno oviro za evropski mir.

RUSIJA

» Letonska — drugi sovjetski protektorat. Ker je sovjetska vlada zbrala ob letonski meji 20 divizij motoriziranih oddelkov in letalstva, je estonska vlada nemudoma podpisala včeraj pogodbo o vzajemni pomoči med Letonsko in rdečo Rusijo. Pogodba je podobna nedavni pogodbi med Sovjeti in Estonijo, z njo je druga mala baltiška država izgubila samostojnost. Pogodba vsebuje naslednja določila: 1. Pogodbenci si bosta ob napadu ali nevarnosti napada po kaki evropski velesili na njene obmorske ali kopne meje prišli na pomoč. 2. Sovjetska Rusija bo preskrbovala letonsko armado z orožjem po ugodnih pogojih. 3. Letonska priznava Sovjetom pravico, da si za varstvo svojih koristi v letonskih pristaniščih Ljepaji in Vindavi uredi vojna oporišča za mornarico in letala. Oporišča si lahko uredi tudi ob morskii ožini Irben. V teh oporiščih bo Rusija na svoje stroške vzdrževala določeno število čet in letalskih sil. 4. Pogodbenci ne bosta sklepali nobenih sporazumov ali zvez, ki bi bile naperjene proti kateri od njiju. 5. Izvedba te pogodbe ne sme v ničemer kršiti neodvisnost državnega, gospodarskega in socialnega reda v obeh državah. Zemljišče sovjetskih oporišč ostane letonska last. Pogodba bo veljala deset let in se bo sama po sebi podaljševala, če je nobena država ne bo odpovedala. Prej ali slej bosta padli pod sovjetski protektorat tudi Litva in Finska.

V vsako hišo »Domoljuba!

12 svežih bojnih ladij je dala Portugalska na razpolago Angliji.

Japonsko vojaško odposlanstvo si je te dni ogledalo utrdbe na nemški Siegfriedovi črti.

Kljub vojni bodo izdelali v Nemčiji 109 kilometrov novih avto-cest.

Nadaljnjih 50.000 vojakov je odpustila španska vlada. Bo ostala nevtralna!

Na temelju glasevanj je večina ameriškega ljudstva prepričana, da bosta zmaga! Anglija in Francija.

Pogodbo o ustanovitvi češkoslovaške vojske v Franciji je podpisal franc. ministrski predsednik Daladier.

Velike čete zbiraajo Rusi ob indijski in afganski meji.

V Čikagu je umrl kardinal Mundelein, zadet od kapi; svoj čas je ostro napadal narodni socializem.

Komunistično stranko je razpustila francoska vlada.

12 težkih bombnikov je dobila od Nemčije v zameno za petroleje — Romunija.

Japonci so obkolili 19 kitajskih divizij, ki se jim še ni posrečilo prebiti obroč.

5 do 7 divizij šteje poljska vojska v Franciji.

Novo poljsko vlado v Parizu je priznala vlada Združenih držav Severne Amerike.

Bivše poljske pristanišče Gdinja je dobilo ime Gotenhafen.

Francoskim četam se je posrečilo potisniti nemške čete iz važnih postojank v dolini reke Saare.

Na svobodo je spuščen znani nemški komunistični vodja Ernest Thälmann, prav tako drugi nemški komunisti iz konc. taborišč.

RAZNO

Jerebice bežijo pred lakoto. V okolici Njemena na Poljskem so opazili krdele 2000 jerebice, ki se že umikalo prodirajočemu snegu in mrazu. Kjer se Njemen izliva v morje, stoji velik svetilnik. Tega so utrujeni in lačni ptiči več dni oblegali, dokler jim ni tam službovali moč preskrbel potrebne hrane. Kljub temu pa je poginilo več sto jerebic od mraza in lakote. O strašni ptičiji žaloigri so pričali kupi izgledovanih jerebic. Več sto ptičam so tamošnji prijatelji dvoonožnih krilatec pritrtili male obročke na noge in nedvomno bomo v prihodnji jeseni še pri nas našli kako jerebico s pritrjenim obročkom.

V ameriških kolonialnih žaslih ni smel biti nihče na cesti, kdor je imel oslovski kabelj, odpijo ali znake škriatlince. Vse take osebe so zapirali v ječe.

Turčija ima poleg Bolgarije največ stoletnikov. Po zadnjem ljudskem štetju štejejo v Turčiji 1256 stoletnih in 4985 žensk nad 300 let. Na šelu stoletnikov koraka Dede Baba, ki se je rodil leta 1781.

Besede

(Povest)

Spisal N. Velikonja, ilustriral akad. slikar L. Šušmelj
Slike iz tromesečne kronike o naših krajih.

»Se cerkve nek je potrdil Liker.

»Če bi delali na to, da bi imeli mi enkrat župana!« je nadaljeval Smodin. »Pametni smo dovolj, k gospodi bi tudi lahko hodili. Če ne po cesti, pa čez Vrh. Se hitreje si v Ajdovščini, kjer v strmini gredo noge same. Toliko, da pomisliš, pa si že spodaj!«

»Nek je dejal Liker. »Kako moreš biti župan, če pa Dolčani potegnejo skupaj? Kakor hrvatski prašiči, če gre za Otlico. In pisarno! Kje naj bo pisarna? Zunanjih opravkov je tudi mnogo. Nimamo ne hiralnice, ne šole, ne štirn; laže je drezati in kričati in biti po mizi in biti nezadovoljen, če si pomagal voliti župana, kakor pa če si sam župan. Lažje je očitke delati, kakor pa jih poslušati. Kar se bo dalo, nam morajo dati, če volimo župana!« se je smehljaj.

»To je res!« je pritrtil Smodin. »Ali moč je moč! In drva! Da ne bo dajala država ne za cerkev ne za šolo, so rekli. Da bodo morali skrbeti sami. Da je Hanuš dejal, da je razvada in da se mora ta razvada odpraviti, da je dejal!«

»Pa ni tako rekel!« je dejal Liker.

»Zima da je pripovedoval. Saj da je še več pripovedoval. Da so bili orožniki pri Vidmarju, pa ne samo v pisarni, temveč tudi drugod; da je bilo kolo narezano in da se Miakar ni sam ponearečil. Tega ni pravil pri nas. Pri nas je samo pripovedoval to in sem ga slišal sam, da je France Lendeta udaril, da je bil nezavesten. In ker se je Ruparjeva Rezka potegnila zanj,

da sta se skregala in se ne pogledata. Da je tam počilo in da se ne da več spojiti!« In potem sta se še župnik in nadučitelj skregala in da je dejal župnik »šomašter« in nadučitelj »kranjski farc.

»Eh! Ne verjame! Vse ne more biti res!« je dejal Liker. »Pri volitvah in suši so možgani, kakor bi jih rategnil. Česa pa ljudje ne izčekajo. In čas imajo. Pri senu so skupaj, vodo nosijo v gružah, v ledenič so v družbi in strah bi jih bilo same pri borovnicah. Zima pa je kakor nalašč. Krošnjari, govori, čveka in se sladka, kakor bi zvečil sladko koreninico. Zaradi drv, ker se mi je zdelo neumno, sem sam vprašal gospoda. »Nek je dejal, »ni tako. Kar je država rekla, je njena dolžnost, če da kaj več, daruje. Hanuš ni rekel, da tega ne da. In ne verujem, da bi se bila župnik in nadučitelj skregala!«

»No, nekaj pa je le res!« je dejal Smodin ter preskočil ranto, ki jo je nekdo vrgel na cesto.

Liker se je sklonil ter povlekel ranto nazaj na njivo. »Da se kdo ne zadene!«

Ni že končal, ko so se razlegli čez njive glasovi domačih zvonov. Moža sta prisluhnila. Otožno in težko. Zvonilo je mrliču. Pozabila sta na besedo, ki sta jo imela, odkrila se za večni mir in pokoj in molčala.

Sele ko sta zagledala cerkev in kako se v linah mažejo zvonovi, sta se predramila.

»Ves čas premišlujem,« je dejal Smodin, »kdo bi bil umrl! — Mežnar še zmerom goni zvonove. Danes ni samo malo poštronbolal. Pripovedovali so, da je Luka pri revežih samo nekajkrat potegnil in so temu rekli štrombolanje. »Saj ne potrebuje,« da se je izgovarjal, »prej je v nebesih, ko ti končaš!« Hudobni jeziki pa so govorili o bogatih in o ubogih. — Saj ni bilo nikogar, o katerem bi pričakoval, da umre!«

PODOMOVINI

Mekinje. Umrila je Ivana Hočevar v 77. letu starosti, posestnica v Mekinjah in vdova po kovaškem mojstru, nadvse skrbna mati 16 otrok, globokoverna žena, daleč naokoli znana po svoji izredni darežljivosti. V Ljubljani pa je umrla 54 letna samska Marija Košir z Brezj, skrbna Trtačnikova gospodinja. Pokopana je bila v Mekinjah. Naj počivata v miru! — Z dovoljenjem škof. ordinariata bo odslej v lurski kapeli v Godiču na žegnanjsko nedeljo ob 9 dopoldne služba božja (sv. maša s pridigo). Letos torej 15. oktobra S tem bo ustrezno dolgoletni želji Godičanov.

Raka pri Krškem. Prošlo nedeljo je s svojim vodjem, našim rojakom g. Lojzetom Zabkarjem prihitelo iz Ljubljane nad 30 gojencev Vajeniškega doma. Nadve neugodno vreme prav občutno ovirala naše vinogradnike pri trganju grozdja. Pa še setev ozimne se zavlačuje in tudi dokaj otave, ki bi jako prav prišla, je zaradi obilnega dela s spravljanjem sadja, ostalo na travnikih. Upajmo, da nam nebo tekem jeseni nakloni le lepših dni.

Vranja peč pri Kamniku. Zalostno so zapeli zvonovi dobri in krščanski materi Mariji Vodlan iz Vel. Lašne, ki je umrla pretekli teden po kratki, a težki bolezni v starosti 49 let. Pokojnica je bila vzorna žena, ki je imela usmiljeno srce do vseh potrebnih. V njeno hišo so prihajali samo krščanski časopisi. Svoje otroke je vzgajala v pravem krščanskem duhu. O Bog, naj našemu narodu še takih mater in žena. Naj blaga žena uživa pri Bogu zasluženo plačilo, a preostale naj tolaži Bog.

Škocjan pri Mokronogu. Minuli teden je po dolgi bolezni mirno v Gospodu zaspal Kirar Franc iz Grmovelj. Bil je dolgoletni cerkveni ključar grmolske soseske, dober krščanski mož in skrben družinski oče, ki je vzgojil otroke v pravem krščanskem duhu. Bil je soustanovitelj grmolskega gasilnega društva, katero je bilo ustanovljeno l. 1910 in vseskozi delaven član in zvest podpornik tega koristnega društva. Ob koncu življenja mu je Bog naložil veliko trpljenje, a je Bogu vdan prenašal vse. Dragi France! Ni te več med nami. Ločil si

se od nas in odšel po svoje plačilo k Bogu. Močno te bomo pogrešali, saj si se tako rad udeleževal pri vseh krščansko usmerjenih organizacijah. Naj ti bo zemlja lahka, a žalujejo pa naj tolaži Bog!

Boštanj ob Savl. V nedeljo 10. septembra smo pokopali dobrega krščanskega moža Ant. Judeža iz Kopolja. Bil je dober gospodar in vedno pripravljen pomagati bližnjemu. Njegov pogreb je pokazal, da so ga spoštovali vsi. — Posebno priznanje pa zasluži njegova neustrasna vernost. Nobeno nedeljo ni bil njegov prostor v župni cerkvi prazen. Bil je prvi, ki se je s svojima sinovoma lansko leto vpisal v novoustanovljeno Apostolstvo mož in fantov. Pa je bil zdaj tudi prvi, ki se je preselil v večnost. Brez dvoma mu je ob njegovi nenadni smrti bilo v veliko korist mesečno sv. obhajilo in zavest, da je Gospodove dneve posvečeval, česar mnogi drugi v naši fari ne store. — V soboto 16. sept. smo položili k večnemu počitku Ivana Zakrajška iz Boštanja. Bil je nekaj tednov v bolnišnici v Ljubljani, kjer ni našel zaželjenega zdravlja. Po prevozu iz bolnišnice je še isti večer umrl med svojimi dragimi. — V sredo 4. oktobra smo pokopali Ano Lisec iz Preske, ki je tekoma svoje dolge bolezni pogosto prejemala sv. zakramente in tako laže trpela na bolniški postelji. Naj počivajo v miru! — Imeli smo vesel izlet naše mladine k Sv. Ani na Okič, kjer smo uživali bogate darove letošnje jeseni. Prvo nedeljo v oktobru pa smo pričakali tomlolo, ki jo je priredilo naše prosvetno društvo s sodelovanjem Salez. zavoda. Zdi se, da je tomlolska sreča obiskala res potrebne. Glavni dobitke n. pr. je dobil ubog mizarski vajenec, ki si bo tako lahko oskrbel potrebno obleko za zimo. Ob tej priliki se zahvaljujemo vsem trvdkam in dobrotnikom, ki so nam pomagali z lepimi dobrotki. Izmed mnogih omenimo le nekatere, ki so poslali izredno lepa darila: Souvan, Urbanc, Jugoslav. knjigarna. Naša Šloga in Gregorič v Ljubljani. V. Hladin, Metka, Hubertus, Stermecki, Jagodic in Mohorjeva tiskarna v Celju; Zlatorog in Tiskarna sv. Cirila v Ma-

riboru, tovarne v Hrastniku in Rušah, Rogatka Slatina, Franck Radiosan, Alga, Bata, Remec in Co. Iz bližnje okolice pa posebno trgovine: Mlinarič, Stergar in Setina v Sevnici in Toraž v Boštanju.

Sneberje. Umril je v Sneberjih št. 47 pri Dev. Mar. v Polju Hromec Miha, posestnik in v okolici znan kovaški mojster. Bil je kršćan, sko zaveden mož. Naj počiva v miru!

Gorje pri Bledu. Letošnja tujska sezona je bila kljub dobri reklami slaba. Tujcev ni bilo v zaželjenem številu. Podružnica SPD je izdala nove lične prospekte s krajevnimi in pokrajinskimi slikami, z opisom Gorj in okolice ter seznanom tujskih sob. SPD je obnovilo galerijo kraljeviča Andreja v Poklpiki in markacije ter kazipotne deske. — V nedeljo 15. oktobra bo priredila podružnica SPD veliko tomlolo z lepimi gospodarskimi dobrotki v gostilni »Kacon« v Zg. Gorjah. Čisti dobiček je namenjen za izvršena dela v tekočem letu.

Polzela. Sadjarska podružnica na Polzeli bo imela sadno razstavo v nedeljo, dne 15. okt. Razstavljeno bo vsake vrste sadje, sveže in suho. Razstava bo odprta ves dan. Zaključena pa bo z vin-ko trgatvijo, ki se bo pričela ob štirih popoldne. Kmetje, sadjarji in prijatelji grozdja, vabljeni!

Šmartno pri Litli. V ponedeljek, 2. oktobra je umrl gostilničar na Ustjih Albin Grčar. Velika udeležba pri pogrebu je pričala, da je bil Grčar priljubljen daleč na okoli. Bil je tudi naročnik in vnet bralec »Domoljubca«. Naj mu sveti večna luč. Domačim naše iskreno sožalje. — Naša občina je izvzela Šmartna izrazito kmečka občina. Letošnje leto smo z letino prav zadovoljni, predvsem e sadno, saj je bila tako obilna, kot že dolgo vrsto let ne. Nekateri, ki so bili e sadjem izredno oblagodarjeni, še krompirja niso utegnili skopati, ker imajo toliko opravka e sadjem. Da bi imelo sadje malo boljše ceno, bi si nekateri zelo opomogli. Zito je tudi zelo dobro obradilo, le ajdovih žganjav ne bo, ker je ajdo letošnja prezgodnja slana ekoro povsem uničila; bomo pa koruzne bolj »natepali«. Krompirjeva letina je bila pa tako; ponekod zelo dobra, drugod pa izredno slaba. Prav upravičeno pravi naš kmet: »bo že slo...« — Naši ljudje so se vendar enkrat spametovali; namreč v tem, da v sedanjih časih daje bolj in bolj poštevajo kot gospodarsko dobrotno. Včasih so ga ljudje kar stolkli ali namočili in skuhali žganje; posledice niso izostale... Letos pa sadje v veliki

>Če bi koga prevedeli, bi slišal in izvedel. Pa vsaj štirinajst dni nič. Tudi ni bil nihče hudo bolan. Morda je kakšna otročnica! Malo se privzdigne pa je.«

>Res ne vem!« je dejal Liker.

Zvonovi so prenehali, iz cerkve je prikimal mežnar in murček v ušesu mu je živahno bingljaj.

>Se groba mu ne bom kopall« je dejal. »Zato sem pa bolj potegnil.«

>Komu pa?« je vprašal Smodin.

>Komu? Ali ne vesta?«

>Kdo naj bi povedal?«

>Da res nista izvedela! Povhovega Maksa je na Salcburškem. Dinamit. Da ga je mina potegnila in da ga je neslo. Telegram je prišel. Stari Povh da ga je poslal, so rekli.«

>Ali je telegrafiral, da ga je mina?«

>Ni. Pa pri cesti ni drugega. Ali naj bi ga kamen, ko se je zavallil ali je on kam padel, ko je meril? Ali naj se ubije s krampom? Saj ni kopal! On je čisto prevzel ter mu ni bilo treba kopati. In meril tudi ni! Z minami pa je imel veselje; potehnila se mu je, pa je. Saj vemo. Mina ni zagorela. Nihče ni moral nazaj. Ni mu kazalo drugega, kakor da je šel sam. Mladost je brez glave. Revež. Korajža ga je nesla. Ker mu ne bom kopal groba, sem pa potegnil s zvonjenjem. »Naj bo,« sem rekel!«

>Kako je bilo, moramo čakati pisma!« je rekel Liker.

>Tam bo vse!«

Smodin mu je prikimal.

>Mrtev je!« je dejal Luka. »Mrtev je in mati da je naročila zvonjenje. Julia je poslala otroka, naj zvoni. Kdo bo zdaj njegovo cestol« — Julia je bila sestrična njegove sote Ane, ta, je bila povedala Povhovi.

59

>Kdo? Stari Povh in Zonta! Zonta ima fante in sam zna boljše kakor Povh. Tisto, kar potrebuje nemščine, se bo že zgovoril, delo pa je povsod enako.«

>Da, delo in cesta sta povsod enaka!« je rekel Smodin. »Pri nas in na Salcburškem.«

Molčala sta. Misli so jima bile pri delavcih, ki gredo po svetu. Pozimi tesači na Hrvatsko in v Slavonijo, spomladi in poleti na Štajersko, Koroško, Salcburško k cestam. Da Gorjani znajo ceste ter jim kar rastejo, so rekli. Dinamit, dinamon, ekrazit: skale se koljejo in vale v prepade. In Maksa je prišla mina, potehinjena, skrita v kamen, mina, ki se ni hotela prižgati, ko je bil njen čas. Videla sta postavnega fanta, ki je nosil štajersko obleko, gamsov šop za klobukov in rjave gamaše. Nabiral je pred mesecem delavce, zdaj je mrtev. Na tujem bo pokopan in čez par let bo njegov grob pozabljen. Saj je drugih tudi pozabljen. Ali se spomni kdo Seškega Korina, ki ga je ubil hrast v Pekracu? Nihče! Ali Zgonovega Jenžeta, ki ga je zadelo železo na Koroškem in Zutovega Drejca, ki ga je podsulo na Salcburškem. Nihče. Ker nihče ne gre na grob o Vseh svetih! In takih imen je še dolga vrsta. Če umreš pri peči, skrbe za grob, ker jih je sram, da bi bil grob zaraščen s travo in brez kamna. Zaradi jezikov; drugod ne vidijo, doma pa opravljajo!«

Sonce je že zašlo, ko sta preskakovala mokro smrdečo cesto pred Janezovim hlevom. Gnojnica je sumorno cezela ter mehčala cestišče.

>Veš kaj, Jože!« je izpregovoril Smodin, ki mu je brizgnilo po hlačah: »To pa mora Janez odpeljati drugam. Cesta se mehča ter se dela škoda!«

>Rekel je, da bo! Cement da je že kupil, da mu ga je pripeljal Bregar!«

(Nadaljevanje prihodajli.)

Spominja se Napoleona in francoske revolucije, preživel je vso družino in je še med svetovno vojno služil kot prostovoljec. V svojem življenju še ni bil bolan, za starost pa se ima zahvaliti kg jogurta, ki ga pije vsak dan. Kadil pa — kot Turek.

4 km globoko je zvrtila luknja neka ameriška petrolejska družba, ki je iskala na nekem kalifornskem polju novih petrolejskih izvirov. To je doslej najgloblja luknja v notranjost zemlje. Ostali petrolejski vrelci dosegaajo globine do 2000 metrov, rekord pa je imel nek teksaški petrolejski vrelci, ki gre v globino 3899 m. Globina nam vzbudi občudovanje, če vemo, da je Visoki Kiek, najvišja v deželi Avstriji, visok »komaj« 3897 metrov.

Plavaloska. — »Ali že dolgo poznaš ljubko plavalosko, s katero sva pravkar govorila?« »Hm, gospodično poznam že več let, a kot plavalosko sem jo prvič videl.«

Brunsviški vojvoda posejda umetno izdelano vazo iz oniksa, ki je vredna 3 milij. dolarjev.

ves take govornice izkazale kot neresnične in brez podlage. Zaupamo pa našim državnim voditeljem, ki nas bodo znali voditi po pravi poti, na kateri nas ne bo zalotil svetovni vihar.

Pristava pri Trzinu. Preteklo sredo se je vračal zvečer okoli 7 uslužbenec drž. železnice Ankele Franc, stanujoč na Pristavi št. 13, iz službe domov. Pri železniškem prelazu je zalasil nekak šum in ker je bil moč nekoliko gluh in ker je bila tema, je mislil da gre avto. Hotel se je umakniti, toda v tem trenutku ga je že zgrabil vlak, od katerega je prihajal šum. Vlak je vozil iz Trzina ob 19.15 proti Kranju. Stroj ga je vlekel za seboj kakih 20 m in nato ustavil, toda strojevodja je mogel ugotoviti le smrt. Ankele je bil takoj na mestu mrtve. Pokojnik zapušta ženo in doraslo hčer. Nasa sožalje!

Preledje pri Kranju. V torek se je vršilo politično zborovanje JRZ in MJRZ v Prosvetnem domu. Zborovanje se je pričelo ob 8 zvečer v nabito polni dvorani. O političnem položaju je poročal tovarnar Joško Zabet iz Britofa. Zborovalci so z odobravanjem sledili govornikovim izjavam. V imenu mladine je govoril predsednik MJRZ za kranjski okraj Murnik Ciril iz Kranja, ki je pojasnil stališče mladine do notranje in zunanje političnih dogodkov. Obširno politično in njeno gospodarstvo je obravnaval Avenek. Iz razpoloženja zborovalcev se je videlo, da v polni meri odobravajo in zaupajo vodstvo politike svojemu voditelju dr. Korošcu.

Mengeš. V nedeljo, 1. oktobra so kretili v župni cerkvi sv. Mihaela v Mengšu devetega sina zakoncev Ivana in Franciške Močnik. Otroku je bil boter Nj. Vel. kralj Peter II., katerega je zastopal podpopolovnik g. Jernej Pavlič iz Ljubljane. Otroka so kretili na ime Peter Sprejem kraljevega zastopnika je bil pred župno cerkvijo, kjer so se zbrali zastopniki in organizacije vseh kulturnih društev v Mengšu, šolska mladina z učiteljem in velika množica drugega občinstva. Društva in šolska mladina so napravili dolg spalin. Točno ob 3 je prišel zastopnik Nj. Vel. kralja, katerega je pozdravil g. Karel Gregorc, župan trga Mengeš, mu želel dobrodoščilo, izrekel zahvalo vseh občanov za izredno čast, da je najmlajšemu občanu izvolil prevzeti botstvo Nj. Vel. kralj Peter II. Nato je menška godba zaigrala državno himno, nakar je kraljevega zastopnika pozdravila v imenu šolske mladine mala Majdič Darinka in mu izročila lep slovenski šopek. Nato je nadžupnik g. Sušnik Janko spremlil kraljevega zastopnika in lepo

Resnice se boje

Jeseničana Malenšek Franc in Mavec Jože sta se vrnila iz Španije. Preden sta šla tja, sta bila marksista. Ko sta se vrnila, sta se spreobrnila. »Delavska politika« pa za spreobrnitev ni vedela in resnice ne pozna, kakor jo sedaj poznata Malenšek in Mavec. Pisala jima je, naj ji napišeta in narišeta Španijo, kakor je, da njihovo sliko priobči. Slika pa, ki sta jo v pismu orisala Malenšek in Mavec, marksistom ni prijazna, ni zanje lepa, ampak grda. Marksisti pri »Delavski politiki« so se resnice ustrašili, pa opisa niso priobčili zato, da bi naše delavstvo vendar do spoznanja ne prišlo. »Delavska politika« se je lepo potuhnila in članka ni priobčila, priobčil pa je članek naknadno jeseniški list »Na mejah«. Mislimo, da bi bilo le prav, če bi si »Delavska politika« tistim, ki jo berejo, upala resnico povedati tudi, če bi bralci potem zavrgli zlagani marksizem. Tega ni storila. Zato pravimo: do resnice jim ni, resnice se boje, da delavstvo v temi drže.

okrašeno cerkev, nakar je bil izvršen obred sv. krsta. Mengeš je ta dan praznoval praznik farnega patrona sv. Mihaela, tržani so po hišah obesili zastave, okrasili hiše ter tako dali še večji poudarek slovesnosti. G. Močnik Ivan je obrtnik, sedlarski mojster in izdelovatelj priznanih vozov na peregih v Mengšu. S svojo pridnostjo in varčnostjo preživlja obilno družino. Izmed desetih otrok je devet fantov in ena deklica. G. Močnik je zaveden katoliški mož. Njegova žena je bila dolgoletna načelnica bivših Orlic v Mengšu, možu pridno pomaga pri obrtu, svojo družino pa vzgaja v strogem katoliškem duhu. Močnikovim družini iskreno čestitamo.

Pospesevanje gozdarstva. Banovinski odbor za propagando gozdarstva in Ljubljani proci vsa vzgojna, kulturna in slična društva, vse javne korporacije in ustanove ter vse privatnike, da sode-

lujejo pri propagandi gozdarstva v dnevih od 22. oktobra do 5. novembra 1939. V teh dnevih se naj vršijo v šolah in drugih primernih prostorih predavanja o gozdarstvu, na terenu pa pogozdovanje goličav in praktični pouk o negi, vzgoji in izkoriščanju gozdov. Propagando te jeseni je treba voditi pod geslom: »Vzgojimo drevje, gozdove in gaje kot zaščito pred zračnimi napadi«. Pojasnila dajejo banovinski odbor in okrajni odbori za propagando gozdarstva.

Še nekaj drobiža

Velike petrolejske polje so našli v notranjosti Turčije.

4. oktobra so bili še vedno boji s poljskimi razpršenimi oddelki, poroča nemško poveljstvo.

Ministri angleških dominionov pridejo na posvet v London.

Sovjetska Rusija je zopet začela izvažati les v — Francijo in Anglijo.

Angleži so dosegli ustavili 74 ladij s celotno tonažo 513.000 ton.

Remunija bo ostala mirna, dokler je kdo ne napade, izjavlja romunski zunanji minister.

Tudi Turčija priznava poljsko vlado v Parizu za zakonito zastopnico poljskega naroda.

10.000 Italijank je sadnje dni naredilo skušnje za pomožno vojno tehnično službo (n. pr. telegrafistke).

V Parizu so zaprli 31 komunističnih književnikov, ki so izdali letak z naslovom »Takojšnji mir«.

Peldrugo milijardo din je dala Anglija na razpolago novi poljski vladi v Parizu.

Japonska je izjavila, da še naprej priznava poljsko državo.

10.000 poljskih delavcev iz belgijskih rudokopov prihaja v Francijo na boj proti Nemcem.

skrbno nabil. Začela je konja zadrževati ali bolje, zadržuje ga obračati proti Hreptjovu.

Toda o žudi! Ko so roparji to videli, je ves trop nekoliko spremenil smer bega; krenili so namreč bolj na levo proti robu višine. Baša je pustila, da so se približali na nekaj desetkov korakov, potem pa je dvakrat spročila na najbližje konje, se zaokrenila in v polnem diru skočila proti Hreptjovu.

Toda komaj je konj spretno kakor lastavica prediral kakih dvajset korakov, je nenadoma zazijala pred njim stepna razpoka. Baša ga je brez premisleka z ostrogami spodboda in plemenita žival ni odrekla skoka. Toda samo njegova prednja kopita so ujela nekoliko nasproti ležečega robu; zato je za trenutek na vse kriplje iskal z zadnjimi opore na strmi steni, potem pa se mu je zemlja, ki ni bila še zadosti zmazala, pod nogami vdala in z Bašo vred se je zvalil v razpoko.

K sreči je ni pritisnil, zakaj poprej je mogla še potegniti noge iz stremen in se z vso močjo naginila na stran. Tudi je padla na debelo plast mahu, ki je bil kakor podloga previekel dno razpoke. Vendar je bil pretres tako silen, da je omedlela.

Volodijovski ni videl padea, ker so mu Lipki zaprli oboje, zato pa je Melehovič s strašnim glasom zakričal na ljudi, naj brez odloga dalje zasledujejo roparje, sam pa se je, dosepevši do grape, na glavo vrzel navzdol.

Kot bi trenil, je skočil s sedla in vzel Bašo v naročje. Njegove sokoje oči so jo v enem trenutku vso objele, gledajoč, ali ne opazijo kje krvi, potem pa so mu po bliskovito preskočile na mah. Spoznal je, da je ta mah rešil smrti njo in konja.

Zamolkel krič radosti se je iztrgal iz ust mladega Tatarja.

Vendar pa mu je Baša ležala težko na rokah. Zato jo je z vso silo pritisnil na prsi in ji potem začel zaporedoma poljubljati oči, kakor bi jih hotel izpriti, slednjim pa se je ves svet zavrtel z njim

v blaznem vrtincu. Na dnu prsi kakor zmaj v voltni skrita strast ga je zgrabila kot vihar.

V tem trenutku pa se je razlegel topot številnih konj kot odmev z visoke stepe in se bližal vedno bolj. Številni glasovi so začeli klicati: »Tukaj v tej grapi! Tukaj! Melehovič je položil Bašo na mah in zaklical prihajajočim:

»Semkaj! Semkaj pridite!»

Minuto pozneje je skočil Volodijovski na dno grape, za njim gospod Zagloba, Mušalski, Nenašinec in nekaj drugih častnikov.

»Niš ji nič je kričnil Tatar. »Mah jo je rešil.«

Volodijovski je vzel nezavestno ženo na roke, drugi so skočili po vodo, ki je ni bilo v bližini. Zagloba je prijel nezavestno za senco in začel klicati:

»Baška! Baška najmilejša! Baška!»

»Niš se ji ni zgodilo? je ponovil Melehovič, bled kot mrtič.

Tedaj se je Zagloba udaril po boku, zgrabil čutarico, vsi vili žganja na dlan in začel z njo Baši otrkati senco, potem pa ji je nagnil čutarico k ustom. In to je očito učinkovalo. Preden so namreč drugi prihitehi z vodo, je ona odprla oči in začela z usti zrak lovit; pri tem je pokašljevala, ker ji je žganje žgalo nebo in grlo. V nekaj minutah se je popolnoma zavedela.

Volodijovski jo je, ne da bi se brigal za navzoče častnike in vojake, zdaj pritisnil na prsi, zdaj ji pokrival roke s poljubi in govoril.

»O ti moja ljubljena! Kmalu bi bil dušo izgubil. Ali ti res niš ni? Teli niš ne boli?«

»Niš mi nič je odgovorila Baša. »Aha, zdaj vidim, da sem izgubila zavest, ker se je konj z menoj zvalil... Ali je še po bitki?«

»Ze, Azba-hej je posekan. Zdaj pa se hitro vrnimo, ker se bojim, da mi od napora ne zbolijo.«

»Sploh nobene utrujenosti ne čutim!« je rekla Baša.

Potem je pogledala bistro po navzočih in razprla nosnice.

»Samo ne mislite, gospodje, da sem bežala iz strahu. Oho, še sanjalo se mi ni kaj takega. Kakor gotovo Mihaela ljubim, sem sebi v uteho dirjala pred njim, potem pa sem ustrelila iz pištole.«

»Od teh streljev je padel en konj, razbojnika pa smo živega ujeli.« je pripomnil Melehovič.

»No, kaj?« je odgovorila Baša. »Taka nezgoda pri skoku se lahko vsakomur pripeti, ali ni res? Nobena izkušnost ne obvaruje pred tem, da se konj ne zvali. Ha, dobro, da ste me opazili, gospodje, ker bi lahko tu dolgo ležala.«

»Prvi te je opazil gospod Melehovič in prvi rešil, ker mi smo dirjali za njim, je odgovoril Volodijovski.

Ko je Baša to slišala, se je obrnila k mlademu Lipku in stegnila roko proti njemu:

»Zahvaljujem se ti, gospod, za dobroto.«

On ni nič odgovoril, le njeno roko je pritisnil k ustom, potem pa se je sklonil in kakor kmet ponižno objel njene noge.

Med tem je prišlo vedno več praporov nad breg razpoke. Bitka je bila končana, zato je gospod Volodijovski dal samo povelje Melehoviču, da naj polovi teh par ordincev, ki se jim je posrečilo skriti se pred pogonom, potem pa so se takoj vsi odpravili proti Hreptjovu. Po poti je videla Baša še enkrat bojišče z višine.

Človeška in konjska trupla so ležala ponekod v kupih, ponekod posamič. Po nebesni modri ni so plula k njim vedno številneje z velikim krakanjem krđela krokarjev in sedala v nekoliko oddaljenosti na tla, čakaajoč, da bi čete, ki so se še kretale po ravnini, odjahale.

»Lej, vojaški grobokopit!« je rekel gospod Zagloba, kažoč na ptiče s krivino sablje, »a naj le odidemo, pridejo semkaj volkovi z godbo in bodo tem rajnim z sobmi zvonili. To je znamenita zmaga, čeprav dobljena nđ tako ničvrednim sovražnikom, zakaj tisti Azba je ropal nekaj let zdaj tu zdaj tam. Lovili so ga poveljniki kakor volka, a vedno zaman; zdaj pa je naletel na Mihaela in prišla je nadenj brna ura.«

*Sukno kamgarn
volneno
svila platno flanel
barhent
tkanine*

V NAJNOVEŠIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIH CENAH
NAJVEČJA DOMAČA TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

STALNO *Stenecki*
CELJE 19
VZORCI IN CENIK ZASTONI

Prerodimo naše družine

(Konec.)

Pred vsem je potrebno, da je življenje po naših družinah res krščansko! Na družini je največ ležete. V kakršni družini je človek rojen in vzgojen, tak navadno je. Moderni svet je pokvaril družino. In to je najhujša pokvara. Zakonska zvestoba se prelamlja, zakoni se razdirajo, mnogi zakoni si sprevačajo namen zakona proti volji božji. Bela kuga je posledica nevere in verske razbrzdaniosti. In ta bela kuga se je strašno razpasla tudi med našim narodom. Za naš majhen narod pa je to usodno. Če bo pri nas — kakor se zdaj godi — vedno manj rojstev, bo tudi vedno manj Slovencev; in v Jugoslaviji vedno manj katoličanov. Drugoverci se množe, a nas je vedno manj. S tem dajemo svoji katoliški veri slabe spričevalo. Kaj naj si drugoverci o nas mislijo? Kako moramo pripraviti, da je ravno naša vera, kakor trdimo, prava? Že samo iz teh razlogov bi se morali na celi črti postavili vsakemu napredovanju bele kuge!

Družino je treba odravit! Zdrave krščanske družine bodo dale zdrav, močan narod. Vzgoja otrok mora biti danes posebno temeljita, globoko krščanska! Domača vzgoja je odločilna. Česar se človek v domači hiši navadi, tega se navadno drži. Starši bi se morali zavedati, kako nevarnosti čakajo njihove otroke na svet! Če otroci ne bodo od mladosti dobro utrjeni v veri in krščanskem življenju, ne bodo mogli kljubovati nevarnostim hudobnega in zapeljivega sveta. Posebno važne je vzgled očetov. O, da bi bili naši slovenski moške res pravi krščanski očetje! »Apostolstvo moške naj nam da takih očetov!

Za družino pa je najvažnejša šola. Šola mora nadaljevati in spopolnjevati družinsko vzgojo. In če mora biti družinska vzgoja krščanska, mora biti tudi šolska.

Več kot na šolski postavi pa je ležete na učiteljstvu. Učitelj mora biti krščansko vzgojen, da more našim otrokom nuditi krščansko vzgojo ter jim s svojim življenjem dati lep zgled. Z veseljem pozdravljamo vest, da bo letošnji jesen učiteljski konvikl v Ljubljani v Marijanišću.

Tako moramo vsestransko skrbeti, da bo naše življenje res krščansko! To zahteva od nas Kristus Kralj! Krščansko življenje — to je kraljestvo Kristusovo! Na ta način naj kraljuje po naših družinah, po naših šolah, po delavnicah; tudi po tovarnah in pisarnah, na polju in povsod, med vsem narodom!

Samj moramo biti dobri, celi kristjani, delati Kristusu čast in veselje — skrbeti pa moramo tudi, kako bi druge za to pridobili. Veliko zgubljenih že imamo v svoji sredi in ti širijo nevero in pokvarjenost naprej, da utegne postati vedno hujše. Temu se je treba z vsemi močmi ustaviti! Za Kristjana ni dovolj, da je sam kristjan; če je res dober, mora gledati, da drugi ne bi bili slabi! Ker po slabih se slabo širi vedno naprej. Nevera in pokvarjenost napredujeta. Duhovniki ne morejo vsega zabraniti, zato jim moramo mi laiki pomagati. To pa je katoliška akcija. Kako lepo je to za nas, da moremo tudi mi sodelovati pri širjenju kraljestva božjega, da

smo na ta način neke vrste duhovniki! Naj bi se vsi dobri verniki zavedali tega častnega poklica, širiti božje Kristusovo kraljestvo in naj bi ga po svoji najboljši moči tudi res izvrševali.

Na ta način skrbimo in se trudimo ter delajmo, da bi Kristus po vsestranskem krščanskem življenju res kraljeval med našim narodom.

Slovensko ljudstvo! Današnji dan je zato velika milost. Tvoj Kralj Kristus slovesno zavzema v tvoji sredini, po tvojih družinah, po tvojih šolah, svo prestol! Njegovega kraljevanja med nami naj ne bo konec!

Dokler slovenski rod biva, po zemlji hod' ..
Živel naš Kralj Kristus!
Slovenski rod! Na tvoji zemlji ...
Bog Gospodi!

Dobrepoljske igrače

Širokašna Dobrépoljska dolina je skoraj vedno vsako leto prizadeta s kakšno vremensko neugodo. Ljudstvo zaradi tega mnogo trpi in prebiva v čimdalje večje siromaštvu. To se obično še bolj, ker v kraju ni nobene industrije, da bi se moglo preživljati ravno prebivalstvo.

Sklenili smo tem siromašnim ljudem pomagati s tem, da smo ustanovili zadrugo za izdelovanje raznih igrač, predvsem iz lesa, pa tudi iz tekstilnega blaga. Pogoji za izdelovanje omejenih predmetov so naravnost idealni, ker je na razpolago dovolj surovin, predvsem zdravega, trdega lesa in, kar je glavno, zelo nadarjeno in pridno prebivalstvo.

Z našim dosedanjim delom smo si pridobili že lep sloves, saj se naše igrače razpošiljajo že sedaj v razne kraje naše domovine. Cenjsne so zaradi svoje pestrosti in barvi in posebno še po adin-stveni izdelavi. Uporabljamo samo prvovrstni les in najkrajše barve, ki so neopstrane in so odporne proti vodi, mrazu in toploti. Naši izdelki imajo vse odlike prvovrstnih igrač in ima njih nakup trajno vrednost. Cena naših igrač je pa tudi neopstranejšim kupcem odgovarajoča, saj si lahko nabavite pri nas konjčka z usajeno opremo za ceno 6—12 din. Nadalje razna vozila, kakor n. pr. avtomobilček za 3,50 din itd. Izdelujemo preko 120 raznih igrač za deklice in dečke in to po najnižjih cenah. Poleg nizkih cen dajemo trgovcem še razna popuste, ako vzamejo kaj vaš in s tem omogočamo najboljše zasluge.

Izdelujemo najprijetnejša igračka, kakor: konje raznih oblik in velikosti, pičke, zajčke, mačke, kamale, medveda; nadalje: kokoške, patuljice, rane, labode; razna vozila: avtomobile raznih oblik in velikosti, lokomotive in kompletne vlake, vozčke, zibelke in posteljnice, kocke za igranje raznih oblik in druge zabavne predmete. Ne zalogi imamo tudi razne oblečene punčke, šivalce iz tekstilnega blaga itd.

Vse navedeno izdelujemo samo z lastnimi delavci po najkvalitetnejših vzorcih in je vse etnotstveni domači proizvod, ki ne zaostaja za dragimi tujerodnimi izdelki.

Ker je sezona za naročnje igrač za sv. Miklavža in božič že nastopila, dovoljujemo si, opozoriti na našo igračkarsko delavnico, ki tudi za malo denarja mnogo blaga.

S tem pa, ko naročate blago pri nas, koristite ne samo ebi, ampak pomagajte siromašnemu ljudstvu do skromne eksistence.

Naša igrače so domače, t. j. slovenske igrače. Zato prosimo Vas kar najvljudneje, da bi pri nas že sedaj naročili vsaj nekaj igrač. Obrnite se najprej na nas, da Vam pošljemo našo ponudbo, in se boste prepričali o kakovosti naših izdelkov. Ni treba naročati veliko glede na sedanje razmere, toda za malo vešto pa prav lahko naročite. Naše podjetje je prvo slovensko podjetje za igrače. Borimo se za svoj obetane in zato prosimo podpore vse slovensko javnosti. Otroku je potrebna igrača kakor vsakdanji kruh.

S cemenimi naročili Vas v lastnem interesu prosimo, da pohitite, ker kasnejša naročila zaradi pomanjkanja časa ne bi mogli pravočasno izvršiti.

Posiljamo pa vedno le po povzetju, ker nujno rabimo denar. Vsa poštna stroške trpimo mi, tako da vas poštnina nič ne stane.

Razen igrač izdelujemo tudi kitare. Morda bi si jo kdo želel kupiti! Stane okrog 150 din. Izdelujemo tudi številke in napiske iz lesa, kartona in celulozida.

Pbleg tekstilnih igrač izdelujemo tudi lutke v narodnih nošah in lutke za otroška gledališča. Daje izdelujemo tudi razne vezanine: preproge, preginjala, blazine, vezene svete podobe itd. po jako niski ceni. — »Ravno«, p. Videm-Dobrépolje.

Šola, cerkev in pa očetova hiša se morajo za reke dati. Kar so otrok od matere in očeta naučil, ima šola nadaljevati, in sveta cerkev izvršiti. To se pa le v enem in tistem jeziku po pravi pameti v domačih šolah zgodi.

(Šlomšek, »Zgodnja Danica«, 1850.)

Zahvala

Zveza Jugoslav. kat. in narodnih društev v Nemčiji se ob priliki letošnjega obiska naših izseljencev v domovini prav topla zahvaljuje vsem korporacijam in organizacijam za nam izkazano pozornost in ljubeznive pozdrave. Na pragu naše domovine nas je pozdravil g. župnik Kastelic in jeseniški g. župan ter zastopnik železnice in lrelavske organizacije. Zahvaljujemo se za naklonjenost Zadrudni gospodarski banki na Bledu in »Patnik« ter gospe Koroševci za okusen prigrizek v Zaki. Dalje za sprejemne pozdrave v Ljubljani kr. bankski upravi, g. županu mesta Ljubljane, Rafaelovi družbi, Direkciji drž. železnice, gosp. ranateljju Finku, Prometni zvezi, zastopnikom delavskih organizacij in časnikarjem ter vsem ostalemu občinstvu. Posebna zahvala naj velja prevz. g. škofu dr. Tomažiču za njegovo očetovsko skrb in požrtvovalno izkazano ljubezen do nas izseljencev. Predsednik zveze je imel priliko udeležiti se velike pobožnosti na znameniti Ptujski gori, kjer je množica molila za ljubi mir. Na popoldanskem sestanku, kjer je donela lepa slovenska pesem iz stotin slov. dekliških grl, je imel predsednik priliko pozdraviti množico v imenu izseljencev. Med živahnim ploskanjem je pozdravil prevz. g. škofa, g. izseljeniškega duhovnika Oberžana in vse ostale gg. duhovnike. Dovolil si je enake pozdrave prinesiti tudi našim izseljencem v Nemčijo, katere je množica s ploskanjem in solzami v očeh pritrčila. Ker je bilo med prihodom posameznih vlakov in odhodom posebnega vlaka malo časa, je prevz. nadpastir obiskoval potnike kar v vozovih in jim delil svoj nadpastirski blagoslov in podobe. Dekleta so pa na njegovo pobudo preskrbele nageljne in popotnico. Prevzvišeni je nam obljubil: Molili bomo za vas, vi pa molite za nas in za ljubi mir. Vsemogočni Bog naj vas blagoslovi in spremlja vse povsod, da najdete vaše drage zdrave doma. Zahvaljujemo se tudi za pozdrave občini mesta Maribora in vsem, ki so nam izkazali toliko plemenitih uslug. — Za zvezo: Lindič Ivan, predsednik.

DROBTINE

Same dva meseca ni nikjer na zemlji žetva. — Bogata je zemlja in skoraj v vsakem času človeku kaj prinaša, da ga preživlja. Zaradi različnih toplotnih pasov, ki dajejo letne čase, je žetve na zemlji v posameznih delih v kaj različnih časih. Teh časov je skupaj več kot tri četrtilne leta in samo v dveh mesecih ni v nobenem kraju žetve. Oglejmo si ta koledar žetve na našem planetu:

V Avstraliji, Novi Zelandiji, v večjem delu republike Chile in v nekaterih pokrajinah Argentine žanjejo v januarju. V februarju žanjejo v Vzhodni Indiji in pa žetve se pomika proti severu in na zahod, kjer se konča v marcu. Mehika, Egipt, Perzija, Sirlja žanjejo v aprilu, severni del Male Azije, Kitajska, Japonska, Tunis, Alžir, Maroko in Teksas pa v maju. V juniju žanjejo v Kaliforniji, Španiji, na Portugalskem, v Italiji, na Grškem, na Siciliji in v nekaterih južnih pokrajinah Francije. V ostali Franciji, v srednji Evropi, v južni Rusiji in v večjem delu Zdrudnih držav Severne Amerike žanjejo v juliju. V avgustu pridejo na vrsto Nemčija, Belgija, Nizozemska in Danska. V septembru je čas žetve za Švedsko, Škotsko, Norveško, večidel Kanade in Rusije. V najsevernejših delih teh predelov dozorijo zadnji pridelki, ki dajo sicer bolj skromno novino, šele v oktobru. Torej sta samo dva meseca v letu, november in december, v katerih na zemlji nikjer ni žetve ali kakršnihkoli že novih pridelkov.

Uganja za zdravnike. V Kopenhagenu so pred nekaj dnevi pokopali 90 letnega Franka Andersena. Ljudje o njem govorijo kot o pravem čudu in celo zdravniki ne morejo razumeti, kako to, da je bil ta mož še pri svoji tako visoki starosti tako zelo pri močeh. Še pri svojih 70 letih se je Andersen in drugo poročil. V tej visoki starosti se mu je rodilo iz drugega zakona pet otrok, od katerih mu je zadnji umrl,

Mali oglasniki

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5.—, Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Kobilo

šrebetno, prodam s 3 in pol meseca staro šrebetco. Ugodna cena. Rudnik št. 53.

»Singer« stroja

s okroglim čolnikom za 1400 din, drugi pa 700 din, naprodaj. — Gradaska ulica št. 8.

Čevljarskega vajenca

sprejemem. — Friderik Lindič, Koroščeva ulica 14, Ljubljana.

Več pomočnikov

mlajših, ključavničarskih, sprejemem takoj za trajno delo. Ciril Podržaj, ključavničarstvo, Ig pri Ljubljani.

Mesarskega vajenca

sprejemem takoj. Ant. Keber, Poljanska cesta št. 4, Ljubljana.

Kmečka služkinja

40 letna, s otrokom, bi poročila dobrega samškega ali vdovca. Ponudbe upravi »Domoljuba« pod »Majhna dota« št. 16236.

Gramofon

dobro hranjen, skoraj nov, s 24 ploščami — prodam. Naslov v upr. »Domoljuba« št. 16993.

Moške obleke

perilo in vsa oblačila po priznani nizki cenah si nabavite pri Preskerju - Sv. Petra cesta 14, Ljubljana.

Čevljarskega vajenca

sprejemem. Skalar V. Ljubljana, Vič, Cesta IX, št. 13.

2 bika

stmenolca, stara 15 mesecev, prodam. Stefan Rakovec, Vnanje gorice 35, p. Brezovica.

Kupim

1000 divjakov za vrtnice. Franc Jenko — Medvoda.

Korenje za krmo

zamenjam za peso. — Franc Porenta, Štepanja vas št. 47.

Srbske srečke

rdečega križa in tobakne, ratno šteto, kupim. Ponudbe v upravo »Domoljuba« pod »Tudi druge« št. 15998.

Pastirja

14—18 letnega, sprejemem. Dremelj Lojze, Laverca pri Ljubljani.

Več šivalnih strojev

»Pfaff«-ovih, »Singer«-jevih in drugih, partije koles in otroških vozičkov prav poceni naprodaj pri »Promete« (nasproti križanske cerkve). Tudi ob nedeljah dopolne na ogled.

Usnje

domačega izdelka nudi najugodnejše obrtnikom in kmetovalcem LAVRIČ, usnjarna — Št. Vid pri Stični.

Staro železo in druge kovine

plačuje po najvišjih cenah

Fr. Stupica, železnina, Ljubljana

Gospodarska cesta 1.

Letalec je bil prisiljen za aeroplanom pristati ter je obvisel na neki jablani. »Oprostite,« se je opravičeval lastniku vrta, »poskušal sem doseči nov rekord s tem, da pristanem nepričakovano in v neznanem ozemlju.«
Gospodar: »Rekord ste brez dvoma dosegli. Vi ste namreč prvi človek, ki je splezal s te jablane, ne da bi prej plezal nanjo.«

Črni gaber kupim

za takoj ali za posek posimi. Plačilo takoj, tudi pred posekom. Ponudbe je potrebno poslati takoj na upravo »Domoljuba« pod številko 10392

ko je bil Frank Andersen star 79 let. V njegovem prvem zakonu se mu je rodilo kar 10 otrok, od katerih jih pet še živi. Njegov najstarejši sin je danes star 65 let. Do svojega 80. leta se je Andersen le vedno vozil z motornim kolesom in pred nekaj leti je še potoval po deželi kot trgovski potnik. Čelo v svoji precejšnji starosti se je večkrat udeležil tudi raznih dirk s svojim motornim vozilom.

Vzorne konzerve. L. 1825 je angleški polarni raziskovalec Edward Parry v severnem ledovju ostavljal dve konzervi škatli, ki ju je šest let pozneje našel James Clarke Ross na polarni ekspediciiji s svojim stricem Johnom Rossom, ko sta odkrila magnetski severni tečaj. Dve leti nato jih je James Ross daroval kapitanu pomožne ladje »Isabelle«, s katero se je vrnil domov, a kapitan je škatli potem podaril muzeju v Hullu v spomin na Parryjevo in Rossota potovanja. Skoraj sto let se ni nihče zanimal za obe konzervi, ki sta ostali zaprti. Vaj so pač mislili, da sta pokvarjeni. Toda l. 1913 tedanji ravnatelj muzeja ni mogel premagati svoje radovednosti in ju je odprl. V eni je bilo prekajeno goveje meso, v drugi grahova kaša — oboje v neoporečnem stanju. Pokušnja je pokazala, da nista konzervi v sto letih izgubili niti senčice svojega okusa.

Najboljše sredstvo proti kašemu vnetju (ferš) in kašnim obolenjem pri otrocih je zeliščno mazilo

„OKAMA“

Nešteto priznanj od babic in mater. OKAMA mazilo čudovito ugodno in hitro deluje pri svežih in zastarelih ranah, opeklinah, turih, ližajih in drugih kožnih poškodbah.

Dobi se v lekarnah in drogerijah.

Glavna zaloga lekarna

mr. OBLAK, št. Vid nad Ljubljano

Gospodarji sveta. Največja država sveta je Anglija, ki meri a svojimi kolonijami in matematicimi državami 41 milij. kvadratnih km, kar je toliko, kakor je vsa Amerika skupaj. Anglija sledi Rusija s 21,6 milij. kv. km, kar je toliko, kakor dve Evropi. Na tretjem mestu je Francija, ki ima vsega skupaj 12,1 milij. kv. km. Po svojem obsegu je torej večje kakor vsa Evropa skupaj. Sledijo ji Zedinjene države s 10 milij. kv. km, daleč za njimi pride nato Italija, ki ima sedaj 3,7 milij. kv. kr, nato Portugalska, Belgija, Danska in Holandska. Po prebivalstvu štejejo omenjene velike države milijonov: Anglija 480, Rusija 147, Amerika 137, Francija 99, Italija 56, Holandska 60, Belgija 19, Portugalska 15.

Nov redini prašek

»REDIN« za prašice. —

Vsak kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašice. Zadoštuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav. 6 din, po pošti 12 din, 3 zav. po pošti 24 din, 4 zav. po pošti 30 din. — Mnogo zahvalnih pisem. Pazite: pravi Redin se dobi samo z gornjo sliko.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1.

Na deželi pa prodaja Redin vsaka trgovina.

Jerca je stopila v kovačnico baš ko je njen fant vihtel težko kladivo in ves zapoten udarjal po nakovalu. »Jože, ali greva nocoj v kino?« — »Ne, nocoj ne morem, keglaški klub ima nocoj svoje keglanje in tu moram biti zraven.« — »Ti, pa tvoje večno keglanje, za kar ti je več kot zame.« — »Poglej, Jerca, vsaših se mora človek tudi malo razgibati.«

d Kaj čakate? Ali hočete zopet naročiti cenik šele potem, ko bo istega zmanjkalo? Pišite še danes trgovski hiši Stermecki, Celje po novi cenik in vzorce.

V vsako hišo Domoljuba!

»Domoljuba« stane 88 din za celo leto, za inozemstvo 60 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-04. Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjak. — Uredniki: Jože Košček. — Za Jugoslovanske tiskarno: Jože Kramarič.